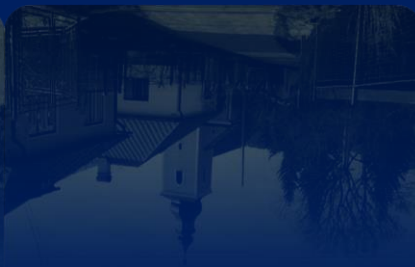

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolná Mariková na roky 2015 - 2025

Dolná Mariková

Vypracoval:
Regionálna rozvojová agentúra Púchov,
Námestie slobody 1400, 020 01 Púchov

OBSAH

ÚVOD.....	5
Analýza realizovaných opatrení	8
Štruktúra dokumentu	13
Analytická časť	15
AI. Analýza vnútorného prostredia.....	16
1. Základná charakteristika obce.....	16
2. História obce a kultúrne pamiatky	17
3. Poloha, prírodné podmienky a životné prostredie.....	19
3.1 Vymedzenie územia.....	19
3.2 Geomorfologické a geologické pomery.....	20
3.3 Hydrologické pomery	20
3.4 Klimatické pomery.....	21
3.5 Rastlinstvo a živočíšstvo	21
3.6 Chránené územia.....	22
4. Technická infraštruktúra	24
4.1 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd.....	25
4.2 Zásobovanie pitnou vodou	25
4.3 Zásobovanie elektrickou energiou	26
4.4 Zásobovanie plynom a teplom	26
4.5 Obecný rozhlas a verejné osvetlenie.....	26
5. Doprava	27
5.1 Cestná	27
5.2 Miestna.....	27
5.3 Hromadná.....	27
5.4 Statická	27
5.5 Železničná	28
5.6 Vodná a Letecká	28
6. Demografia	29
6.1 Vývoj počtu obyvateľov	29
6.2 Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva.....	29
6.3 Veková štruktúra	30
6.4 Národnostná štruktúra	31

6.5 Vzdelanostná štruktúra	32
7. Ekonomická štruktúra.....	33
7.1 Miera nezamestnanosti.....	33
7.2 Evidovaní uchádzači o zamestnanie	34
7.3 Evidencia mimovládnych organizácií.....	34
8. Sociálna infraštruktúra	35
8.1 Domový a bytový fond	35
8.3 Školstvo.....	35
8.4 Zdravotníctvo.....	36
8.5 Sociálna starostlivosť.....	36
8.6 Spoločenský, kultúrny a športový život	36
9. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomiku obce	40
9.1 Finančné a rozpočtové hospodárenie obce	40
AII. Analýza vonkajšieho prostredia	42
1. STEEP Analýza.....	42
AIII. Zhodnotenie súčasného stavu územia	43
1. SWOT analýza	43
2. Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík.....	47
Strategická časť	48
1. Vízia obce.....	48
2. Strategické ciele.....	50
3. Programová časť.....	53
3.1 Súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.....	56
4. Realizačná časť	62
4.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pre realizáciu PHSR.....	62
4.2 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR	62
4.3 Komunikačná stratégia	63
4.4 Monitorovanie a hodnotenie	64
5. Finančná časť.....	66
5.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR	66
5.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení	67
Záver	68
Prílohy	69

Zoznam formulárov

Formulár č. Ú1	Zámer spracovania PHSR
Formulár č. Ú2	Harmonogram spracovania PHSR
Formulár č. Ú3	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR
Formulár č. Ú4	Zoznam členov pracovných skupín
Formulár č. Ú5	Dohoda o partnerstve
Formulár č. Ú6	Ex-Post hodnotenie predchádzajúceho PHSR
Formulár č. Ú7	Titulná strana dokumentu PHSR
Formulár č. Ú8	Štruktúra dokumentu
Formulár č. A 2	Evidencia mimovládnych organizácií
Formulár č. A 3	STEEP Analýza
Formulár č. A 4	SWOT analýza
Formulár č. A 5	Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík
Formulár č. S 1	Hierarchia strategických cieľov
Formulár č. P 1	Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí
Formulár č. P 2	Ukazovatele výstupu, výsledku a dosahu
Formulár č. R 1	Realizácia činností PHSR
Formulár č. R 2	Plán hodnotenia a monitorovania realizácie PHSR
Formulár č. R 3	Monitorovacia správa – príloha č. 1 PHSR
Formulár č. F 1	Indikatívny rozpočet – sumarizácia
Formulár č. Z 1	Záver
Formulár č. R 3	Monitorovacia správa – príloha č. 1 PHSR

Zoznam obrázkov

Obrázok č. 1	Kostol sv. Petra a Pavla
Obrázok č. 2	socha Nepoškvrnenej Panny Márie
Obrázok č. 3	Pohľad na obec
Obrázok č. 4	Dolnomarikovská lipa
Obrázok č. 5	Súťaž vo varení kapustnice
Obrázok č. 6	Chata Kátliná

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1	Zoznam analyzovaných dokumentov
Tabuľka č. 2	Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát
Tabuľka č. 3	Základná charakteristika obce
Tabuľka č. 4	Kultúrne pamiatky
Tabuľka č. 5	Významné osobnosti obce
Tabuľka č. 6	Stav technickej infraštruktúry
Tabuľka č. 7	Vývoj počtu obyvateľov
Tabuľka č. 8	Celkový prírastok obyvateľstva
Tabuľka č. 9	Veková kategória obyvateľstva
Tabuľka č. 10	Vzdelanostná štruktúra
Tabuľka č. 11	Miera nezamestnanosti
Tabuľka č. 12	Evidovaní uchádzači o zamestnanie
Tabuľka č. 13	Bežné príjmy a výdavky
Tabuľka č. 14	Programový rozpočet obce

Zoznam skratiek

TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
ČOV	Čistička odpadových vôd
EHS	Európske hospodárskeho spoločenstvo
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
EÚ	Európska únia
MŠ	Materská škola
NACE	Klasifikácia ekonomických činností
NN	Nízke napätie
NUTS	Nomenklatúrna územná štatistická jednotka
OcÚ	Obecný úrad
OZ	Obecné zastupiteľstvo
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PO	Prioritná oblasť
SR	Slovenská republika
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
VÚC	Vyšší územný celok
ZŠ	Základná škola

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Monitorovacia správa – akčný plán

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strategický strednodobý dokument, ktorý sa vypracováva na obdobie 10 rokov s dlhodobým výhľadom na 10-14 rokov. Je základným a kľúčovým dokumentom slúžiacim pre riadenie samosprávy vychádzajúci z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území. Formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.

Obsah:

- Obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol)
- Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR
- Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia
- Stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHSR (podrobnejšie zoznamy napr. partnerov, počet a obsadenie odborných poradných skupín a pod. sú uvedené v prílohách)

Formulár č. Ú1- Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolná Mariková na roky 2015-2025
Forma spracovania:	s pomocou externých odborníkov („na kľúč“)
Riadenie procesu spracovania:	Riadiaci tím: Ing. Barbora Staňová , Ing. Peter Šujak, MUDr. Andrej Rosík Hospodárska pracovná skupina: Ing. Barbora Staňová , Ing. Peter Šujak, Anna Rosíková, Stanislav Melicherík, Kršík Jozef Sociálna pracovná skupina: Ing. Barbora Staňová , Ing. Peter Šujak, Viera Žilinčíková, Alena Rácová, Kršík Jozef Environmentálna pracovná skupina: Ing. Barbora Staňová , Ing. Peter Šujak, Anna Šulavíková, Pavol Šujak, František Čelko

Obdobie spracovania:	06.-11.2015
Financovanie spracovania:	700,00€

Formulár č. Ú2 – Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Formulár č. Ú3 – Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule	✓		
Letáky rozdávané na verejných podujatiach	✓		
Plagáty	✓		
Internetové stránky- vrátane verejných pripomienok, sociálne siete	✓	✓	✓
Vystúpenia v obecnom rozhlase	✓		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi skupinami	✓	✓	✓
Dotazník pre širokú verejnosť	✓	✓	✓
Pracovné skupiny	✓	✓	✓

Formulár č. Ú4 – Zoznam členov pracovných skupín

Zoznam členov pracovných skupín		
Hospodárska pracovná skupina		
Meno	Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení
Ing. Barbora Staňová	Garant	Projektový manažér
Ing. Peter Šujak	Koordinátor	Starosta obce
Anna Rosíková	Interný odborník	Účtovníčka Oú
Kršík Jozef	Interný odborník	Poslanec
Stanislav Melicherík	Interný odborník	Poslanec
Sociálna pracovná skupina		
Ing. Barbora Staňová	Garant	Projektový manažér
Ing. Peter Šujak	Koordinátor	Starosta obce
Alena Rácová	Interný odborník	Pracovníčka Oú
Viera Žilinčíková	Interný odborník	Poslanec
MUDr.Andrej Rosík	Interný odborník	Poslanec
Environmentálna pracovná skupina		
Ing. Barbora Staňová	Garant	Projektový manažér
Ing. Peter Šujak	Koordinátor	Starosta obce
Anna Šulavíková	Interný odborník	Pracovníčka Oú
Pavol Šujak	Interný odborník	Poslanec
František Čelko	Interný odborník	Poslanec+práca?

Formulár č. Ú5 – Dohoda o partnerstve

Názov dokumentu	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PHSR Obce Dolná Mariková
Obdobie platnosti	2015-2025
Predmet dohody	Ide o spoluprácu pri spoločných projektoch, finančnú organizačnú, ako i dobrovoľné aktivity v prospech obce
Účastníci dohody	Klub turistov, DHZ, Športový klub, Materská škola, Základná škola, Poľovnícke združenie, Združenie obcí Marikovskej doliny, Nový Hrozenkov
Riadenie procesu	Riadiaci tím určil možných členov pracovných skupín, ako i partnerov v pripravovaných projektoch spolupráce, oslovená bola i široká verejnosť pre konkrétne návrhy projektových zámerov, pracovné skupiny a riadiaci tím bude následne monitorovať plnenie zámerov určených v PHSR.
Financovanie	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, Dobudovanie futbalového areálu, Rekonštrukcia Materskej školy a jej areálu, Rekonštrukcia areálu základnej školy, Značenie turistických trás, Organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí, Stretnutie ľudí dobrej vôle

Analýza realizovaných opatrení

Primárnym cieľom štrukturálnej a regionálnej politiky Európskeho spoločenstva je znižovanie regionálnych rozdielov. Táto politika je založená na finančnej solidarite medzi jednotlivými regiónmi. Pomoc jednotlivým regiónom je realizovaná prostredníctvom štrukturálnych fondov a kohézneho fondu, ktoré predstavujú nástroje regionálnej politiky EÚ. V programovom období 2007-2013 finančnú podporu predstavovali:

- Európsky fond regionálneho rozvoja
- Európsky sociálny fond
- Kohézny fond

Cieľom analýzy realizovaných opatrení je vyhodnotenie predchádzajúceho programového obdobia 2007-2013. V uvedenom programovom období boli zrealizované v obci Dolné Kočkovce nasledovné projekty:

Formulár č. Ú6 – Ex-Post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

v tis. EUR															
č.	Názov investície - projektu (obec, okres)	Rok začatia	Cena podľa vykonávacích o projektu	Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
		Rok dokončenia	Celkom	Rok	Objem fin. prost- riedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samo- správneho krajja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	4	5	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Rekonštrukcia miestnych ciest a komunikácií	2008	90 000,00						90 000,00						
		2014													
2	Rekonštrukcia autobusových zastávok	2007	8 000,00						8 000,00						
		2009													
3	Budovanie kanalizačného zberača verejnej kanalizácie	2008	360 000,00						17 000,00	343 000,00					
		2013													
4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2010	157 000,00						8 000,00			149 000,00			
		2011													

5	Rekonštrukcia obecného úradu	2010	10 000,00						10 000,00						
		2011													
6	Zmena palivovej základne - Kultúrny dom	2012	52 000,00						52 000,00						
7	Zmena palivovej základne – Materská škola	2013	56 000,00						2 800,00	53 200,00					
8	Zmena palivovej základne – Zdravotné stredisko	2014	46 000,00						2 000,00	44 000,00					
9	Rekonštrukcia Zdravotného strediska – výmena okien	2014	15 000,00						1 500,00	13 500,00					
10	Výstavba nájomných bytov – 2 bytové domy	2010	1 307 000,00	2010	840 000,00				639 000,00	201 000,00					
				2014	467 000,00				347 000,00	120 000,00					
		2014													
11	Rekonštrukcia Základnej školy – zníženie energetickej náročnosti a výstavba spojovacej chodby	2010	520 000,00						26 000,00			494 000,00			
12	Rekonštrukcia centra obce – oddychová zóna	2013	47 000,00						5 400,00	12 000,00		29 600,00			

13	Budovanie športového areálu – futbalové ihrisko	2009	10 000,00						10 000,00						
		2011													
14	Rekonštrukcia MŠ	2010	21 000,00						21 000,00						
		2012													
15	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2010	3 000,00						3 000,00						
16	Rekonštrukcia Domu smútku	2007	27 000,00						27 000,00						
		2008													
17	Detské ihrisko	2011	3 000,00						3 000,00						

Všetky realizované projekty boli snahou o riešenie problémov, ktoré zapríčiňovali znižovanie kvality života obyvateľov. Realizácia aktivít bola uskutočnená prostredníctvom vlastných zdrojov, zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu, podpory podnikateľských subjektov a sponzorov. Zo 53 navrhovaných aktivít sa podarilo zrealizovať 38. PHSR obce Dolná Mariková bolo teda naplnené z 72 %.

Formulár č. Ú7 – Titulná strana dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2015-2025
Územné vymedzenie:	Dolná Mariková
Územný plán obce schválený:	Áno
PHSR schválené:	Áno
Dátum platnosti:	
Verzia (Číslo uznesenia):	
Publikovaný verejne:	

Štruktúra dokumentu

Formulár č. Ú8 – Štruktúra dokumentu

Osnova PHSR	
Úvod	
	<ul style="list-style-type: none">• Obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol)• Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR• Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia
Časť 1: Analytická časť	
	<ul style="list-style-type: none">• Komplexná analýza vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie• Analýza silných a slabých stránok územia• Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov)• Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam)• Ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12 príslušného roku)• Swot analýza (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov)• Analýza možných rizík a hrozieb, identifikácia kritických oblastí rozvoja
Časť 2: Strategická časť	
	<ul style="list-style-type: none">• Vízia územia• Formulácia a návrh stratégie• Výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna)
Časť 3: Programová časť	
	<ul style="list-style-type: none">• Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám• Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt
Časť 4: Realizačná časť	
	<ul style="list-style-type: none">• Popis jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR• Popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie

	<ul style="list-style-type: none">• Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým skupinám• Systém monitorovania a hodnotenia• Akčný plán na daný, rozpočtový rok s výhľadom na dva roky (x+2) – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov
Časť 5: Finančná časť	
	<ul style="list-style-type: none">• Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR• Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít, za účasti sociálno-ekonomických partnerov, v územiach prepojených na programový rozpočet• Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov
Záver	
	<ul style="list-style-type: none">• Informácia o schválení a zverejnení PHSR
Prílohy	
	<ul style="list-style-type: none">• Príloha č. 1 – Monitorovacia správa-Akčný plán

Tabuľka č. 1 Zoznam analyzovaných dokumentov

Zoznam analyzovaných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja	2030	Národná	www.mindop.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC Trenčín na roky 2014-2020	2013 - 2023	Regionálna	www.tsk.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	2007 - 2016	Miestna	www.dolnamarikova.sk
Územnoplánovacia dokumentácia obce	Bez obmedzenia	Miestna	www.dolnamarikova.sk
Program odpadového hospodárstva obce	Áno	Miestna	Obecný úrad
Záverečný účet obce	2006-2015	Miestna	Obecný úrad

Analytická časť

Obsah:

- Kompletná analýza vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie.
- Ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku)
 - Analýza silných a slabých stránok územia
 - Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov)
 - Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam)
- Ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, prípadne regionálnej úrovni k 31.12. príslušného roku)
 - Analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození)
 - Analýza väzieb územia

Tabuľka č. 2 Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj dát	Webová stránka
História obce	OÚ Dolná Mariková	www.dolnamarikova.sk
Poloha a prírodné podmienky	OÚ Dolná Mariková	www.dolnamarikova.sk
Kultúra	OÚ Dolná Mariková	www.dolnamarikova.sk
Demografia	Štatistický úrad	www.statistics.sk
Bývanie	Štatistický úrad	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	Štatistický úrad	www.statistics.sk
Zdravotníctvo	OÚ Dolná Mariková	www.dolnamarikova.sk
Sociálna starostlivosť	OÚ Dolná Mariková	www.dolnamarikova.sk
Technická infraštruktúra	Štatistický úrad	www.statistics.sk
Ekonomická situácia	Štatistický úrad	www.statistics.sk

AI. Analýza vnútorného prostredia

1. Základná charakteristika obce

Tabuľka č. 3 Základná charakteristika obce

Číslo základnej územnej jednotky:	SK0226512966
Názov okresu:	Považská Bystrica
Názov kraja:	Trenčiansky kraj
Štatút obce:	Obec
PSČ	018 02
Prvá písomná zmienka o obci (rok):	1 321
Nadmorská výška stredu mesta:	374
Celková výmera územia mesta (km ²):	22
Počet obyvateľov:	1 420
Hustota obyvateľstva (obyvateľ/km ²)	65,04

2. História obce a kultúrne pamiatky

Oblasť Marikovej bola kedysi kráľovským majetkom, v roku 1321 ju daroval kráľ Karol Róbert magistrovi Ondrejovi, v chotári dnešnej Marikovej sa vyskytovali 3 obce: 2 Lehoty a osada Kobárovce. Od začiatku 15. storočia sa v tejto oblasti šírila valašská kolonizácia a tá neobišla ani oblasť Marikovej. Valasi sa usadili v horských oblastiach a venovali sa chovu oviec a dobytku. Na určitú dobu im boli pridelené rôzne výhody, ako napríklad oslobodenie od daní, či mýta. V tomto období je doložené rozdelenie, Valasi žili od Vsetína až po určenú hranicu – marikovský kostolík – inak nazývaný aj hrádok. Spodná polovica od rieky Váh bola domovom sedliakov a želiarov.

Od prisťahovania valachov sa objavovali medzi nimi spory. V roku 1609 došlo k spustošeniu valašských osád v Marikovej a Štiavniku vpádom z Moravy. Na obdobie valašského osídlenia upozorňujú aj názvy horských hrebeňov v Marikovej (Kantalova Kýčera, Orgoňova Kýčera), ktoré sa zachovali dodnes. **Koncom 17. storočia** sa pomaly menil charakter valašskej kolonizácie. Vznikali klčoviská - kopanice a **valasi postupne prešli na usadlý spôsob života**.

V roku 1773 sa obec volala Marikova, v roku 1920 Mariková a v roku 1954 už bol názov obce Dolná Mariková, maďarsky Alsómarikova, Marikó. Pôvodne patrila Kiliánovi, predkovi rodu Hatňanskovcov, v 15. storočí patrila časť obce panstvu Považská Bystrica, ktoré neskôr získalo celú obec. V roku 1578 sa tu nachádzal jeden mlyn a 27 domov, v roku 1720 tu bolo už 5 mlynov a 56 daňovníkov, z toho 32 želiarov. Obec sa rýchlo rozrastala a v roku 1784 mala 719 domov, 634 rodín a 3361 obyvateľov, v roku 1828 mala bez Hornej Marikovej 539 domov a 2317 obyvateľov. Hlavným výrobným odvetvím obce bolo poľnohospodárstvo a spracovanie dreva. V 19. storočí sa tu nachádzala píla, 7 pánieníc, mlyny a kováčske vyhne. Za predmníchovskej ČSR sa zamestnanie obyvateľov nezmenilo. V rokoch 1933 až 1934 pôsobil v obci Ján Nálepka. V roku 1954 sa bývala obec Mariková rozdelila na Dolnú Mariková a Hornú Mariková.

Kultúrne pamiatky

V katastrálnom území obce sa nachádza viacero kultúrnych pamiatok, ktoré sú zapísané v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok. Významné kultúrne pamiatky obce znázorňuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka č. 4 Kultúrne pamiatky

Kultúrna pamiatka	Popis
Kostol	Národná kultúrna pamiatka vyhlásená v roku 1963. Kostol svätého Petra a Pavla postavený na mieste staršieho kostola. Baroková jednoloďová, jednovežová stavba s predstavanou vežou z rokov 1758-1760. Opravovaná bola v roku 1953. Má obdĺžnikový pôdorys s polygonálnym záverom. Pri kostole stojí

	národná kultúrna pamiatka vyhlásená v roku 1963, baroková socha Nepoškvrnenej Panny Márie (Panna Maria Immaculata) vytesaná v roku 1759. Opravovaná bola v rokoch 1859 a 1950. Kostol stojí na pravom brehu Marikovského potoka na okraji strede obce.
Socha	Národná kultúrna pamiatka vyhlásená v roku 1963. Prícestná socha Nepoškvrnenej Panny Márie (Panna Maria – Immaculata) postavená v barokovom slohu v roku 1759 znázorňuje nepoškvrnené počatie. Opravovaná bola v rokoch 1859 a 1950. Stojí pri kostole.

Zdroj: www.pamiatky.sk

Obrázok č. 1 Kostol sv. Petra a Pavla

Obrázok č. 2 socha Nepoškvrnenej Panny Márie

Významné osobnosti obce

Tabuľka č. 5 Významné osobnosti obce

Meno	Roky pôsobnosti	Funkcia
Ján Nálepka	1933-1934	učiteľ, partizánsky veliteľ, hrdina ZSSR

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z OcÚ, 2015

3. Poloha, prírodné podmienky a životné prostredie

Obec Dolná Mariková leží na severozápade Slovenska na pravom brehu Váhu v Púchovskom prelome pozdĺž Marikovského potoka. Patrí do okresu Považská Bystrica, kraj Trenčiansky. Je 4 obcou v Marikovskej doline, ktorá je najdlhšia v okrese Považská Bystrica. Geograficky sa nachádza vo Vysokých Javorníkoch. Centrum obce sa nachádza v Javorníckej brázde, jej osady sú rozmiestnené prevažne vo Vysokých Javorníkoch. Obcou preteká smerom na juhovýchod Marikovský potok, ktorý na území obce priberá sprava Kátlinský potok a zľava Besné. Vstup do Marikovej vytvára skalná brána. Mohutnú červenú skalú, na ktorej sa v časoch raného stredoveku nachádzali hatnianske hrádky, tu rieka pretína a tvorí dve bradlové terasy, akoby strážcov dediny, pod dozorom ktorých preteká riečka Marikovka. Popri tejto riečke vedie cesta spájajúca dedinu s okolím, s obcou Horná Mariková (7 km na severozápad) a obcou Hatné (2,5 km na juhovýchod).

Vzdialenosť okresného mesta -	Považskej Bystrice	13 km
Vzdialenosť do krajského mesta -	Trenčín	61 km
Vzdialenosť do hlavného mesta -	Bratislava	184 km

3.1 Vymedzenie územia

Oficiálne sa obec skladá z troch miestnych častí : Hadoše, Besné a Kátlina, ktoré sú rozdelené do viacerých osád. Miestna časť Besné leží približne 1,5 km severne od centra obce na styku Javorníckej brázdy a Vysokých Javorníkov na rovnomennom potoku Besné. Je rozčlenená na tieto osady: Abovce, Bracinovci, Cabajovci, Hluškovci, Hujkovci, Jarošinovci, Juracovci, Mačkovci, Pavlovci, Pleškovci, Pupkovci, Škrabovce, Šulavovci. Miestna časť Hadoše sa nachádza 5 km severozápadne od centra obce uprostred Vysokých Javorníkov v údolí Kátlinského potoka. Stojí tu neobaroková kaplnka a drevená zvonica. V osade Repovci vyrástlo malé rekreačné stredisko s ubytovacími kapacitami, z tejto osady vychádza žltá-značková turistická trasa do obce horná Mariková. V Hadošoch sa nachádza reštaurácia a lyžiarsky vlek. K miestnej časti patria tri osady: Kapitánovci, Kopcovci a Repovci. Miestna časť Kátlina je najvzdialenejšou (cca 6 km na severozápad od stredu obce), najťažšie dostupnou i najvyššie položenou časťou obce. Rozkladá sa v hornatej oblasti Vysokých Javorníkov na hornom toku Kátlinského potoka na juhovýchodných strážach vrchu Zigov (893,2 m n. m.). Zahŕňa niekoľko osád: Lučanovci, Marálovci, Vlčkovci a Zigovci. Sedlom Zigov vedie modro-značková turistická trasa z Hornej Marikovej do sedla Kýčerka (745 m n. m.) a ďalej do Mestečka.

Obrázok č. 3 Pohľad na obec

3.2 Geomorfologické a geologické pomery

Marikovská dolina patrí do pohoria Javorníkov, tieto sa formovali v starších treťohorách. Podľa zloženia možno hovoriť o flyšovom pásme. Od Malého Javorníka (1 019 m n. m.) a Stolečného vrchu (963 m n. m.) sa tiahnu rovnobežne juhovýchodným smerom až k Váhu.

Charakteristickým znakom flyšového pásma je monotónne striedanie ílovcov s pieskovecami, miestami i hrubozrnnjšími. Tieto základné druhy sa vyskytujú v rôznych variáciách a typoch (pieskovce môžu byť glaukonitické, arkózovité, kremité, vápnité, pestré atď.). Horniny sú pomerne zriedkavo doprevádzané skamenelinami. Dolná Mariková nie je obcou, ktorá by disponovala významným nerastným bohatstvom.

3.3 Hydrologické pomery

Hydrologickú os obce Dolná Mariková tvorí Marikovský potok a rieka Váh, ktorá je zároveň hlavným povodím okolitého územia. Priamo v katastri obce sa do potoka vlievajú ďalšie menšie vodné toky a to Kátlinsky potok a Besné. Marikovský potok pramení v Javorníkoch na južných svahoch Malého Javorníka v nadmorskej výške 790 m n.m. Je pravostranným prítokom Váhu, má dĺžku 21,5 km a je tokom III. rádu.

Keďže geologická stavba územia (nepriepustné ílovité vrstvy) neposkytuje mimoriadne predpoklady pre väčšiu akumuláciu vôd, výdatnosť prameňov, aj keď početných, je pomerne malá. Vodnatosť tokov a často aj výdatnosť prameňov je závislá na množstve zrážok v oblasti a schopnosti prostredia zrážky zachytiť. Rozdrobenosť lesných plôch i odstraňovanie protieróznej zelene na poľnohospodárskych územiach spôsobujú vysoký odtok, časté právy a značne rozkolísaný vodný režim tokov.

Priemerný ročný prietok rieky Váh v tejto časti Slovenska je 300 m³ za sekundu. Nakoľko oblasťou preteká rieka Váh, stredné Považie patrí do povodia Váhu, ktoré má 10 247 km². Oblasť medzi Trenčínom a Považskou Bystricou patrí do úmoria Čierneho mora, pretože Váh sa nakoniec vlieva do Dunaja. Váh patrí medzi stredohorské typy riek, teda najnižší odtok má v zime a maximálny vodný stav na jar.

V strednom Považí sa nachádza známa vodná nádrž, ktorá sa nazýva Nosice. Nachádzajú sa tu aj známe kúpeľné mestá, napríklad Nimnica a Trenčianske Teplice, kde vyvierajú liečivé minerálne vody.

3.4 Klimatické pomery

Podnebie je ovplyvnené nadmorskou výškou s prenikaním severných vetrov, čo sa prejavuje v dlhých a tuhých zimách s množstvom snehu najmä v hornej časti. Jar býva dlhá a chladná s množstvom zrážok. Letá sú teplé s častými búrkami. Na jeseň sa vyskytujú časté hmly, ktoré sa tiahnu od Váhu hore dolinou až po úpätie hôr.

Do mierne teplej oblasti patria nižšie položené časti obce postupne, so zvyšujúcou sa nadmorskou výškou, prechádza do chladnej oblasti. Najteplejšie sú svahy orientované na juh. Severné a náveterné západné svahy s väčšou nadmorskou výškou majú prírodné podmienky drsnejšie. Širšie vegetačné obdobie (priemerné denné teploty 5°C a vyššie trvá na podhoroch 200 - 220 dní, na hrebeňoch a rázsochách vybiehajúcich z hlavného hrebeňa 180 - 200 dní a v najvyšších polohách iba 140 - 180 dní. Obdobie s priemernými dennými teplotami 15°C a vyššími (teplotné určené letné obdobie) v údoliach trvá 50 - 100 dní, v hornatej časti 1 - 50 dní a v najvyšších polohách sa takéto priemerné teploty nezaznamenali .

Priemerný úhrn zrážok za rok je najnižší v údoliach - 700-800 mm, s narastajúcou výškou stúpa až na 1000 - 1200 mm na hrebeňoch. Rozloženie zrážok na ročné obdobia je pomerne rovnomerné. Počet dní so snehovou pokrývkou je v údoliach 60 - 80 a na hrebeňoch 100 - 140 dní. Prevládajúcimi vetrami oblasti sú severozápadné vetry.

3.5 Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vegetácia v pohorí Javorníkov je chudobnejšia ako ostatné časti v okrese. Doliny Javorníkov sú široké, v spodných častiach svahov sú lúky a pasienky, horné časti sú porastené bukovými a zmiešanými lesmi a medzi nimi sa nachádzajú lúčiny.

Na horských lúkach vo výške 880 – 1000 m.n.m. dominuje psica tuhá a často i chlpaňa lesná. Z bylín tu rastú ľalia zlatohlavá, iskerník platanolistý, nevädza horská mäkká, horček rakúsky, mliečivec alpský, bôľhoj lekársky, jastrabník uškátý, iskerník prudký, náprstník veľkokvetý, pakost lesný, čarovník alpský, kamzičník rakúsky, sedmokvietok európsky. V dolinách a

popri potokoch rastie hojne deväťsil hybridný, deväťsil biely, čistec močiarny, kuklík potočný, záružlie močiarné. Na bezlesných svahoch je častý pichliač belohlavý a pakost hnedočervený. Juh Javorníkov lemuje bradlové pásmo s vápencovými bradlami. Horských druhov je tu pomerne málo, ale teplomilných druhov tu rastie dosť. Sú to napr. kostrava bledá, timotejka Boehmerova, kavyľ pôvabný, tarica skalná, mliečnik mnohofarebný, drieň, poniklec slovenský a pôvodná borovica. Rastie tu i kamienka modropurpurová, astra kopcová a kručinka farbiarska.

Živočíšstvo

Zoograficky patrí táto oblasť k vonkajšiemu obvodu Západných Karpát.

Vyskytujú sa tu niektoré vzácne karpatské druhy, drobné cicavce, ako hojne sa vyskytujúci piskor vrchovský alebo vzácna a chránená myšovka horská. Zazrieť môžeme aj dulovnicu menšiu či plcha lesného.

Bohaté je aj zastúpenie spevavcov, napr. veľmi ohrozený muchárik malý, skaliarik sivý, vodnár obyčajný, orešnica perlavá, sýkorka chochlatá, hýľ obyčajný, trasochvost horský a veľa ďalších druhov. Zvyšky pralesovitých porastov obýva ďateľ bielochrbtý. V nižších polohách môžete započuť melancholické volanie žlny sivej. Dostatok hniezdných možností ponúkajú bizare tvarované stromy bukov.

Zo skupiny obojživelníkov sa tu vyskytuje salamandra škvrnitá, ropucha obyčajná, rosnička zelená ale aj vzácny mlok karpatský. Medzi plazmi kraľuje vretenica obyčajná, ktorú možno nájsť na slnečných miestach ak nie sme príliš hluční. V blízkosti vlhkých biotopov žije užovka obojková. Z jašteríc sa najčastejšie môžeme stretnúť s jaštericou živorodou a slepúchom krehkým, ktorý stratil nohy.

Najpočetnejšia trieda hmyzu je zastúpená viacerými vzácnymi a chránenými druhmi ako je čmeliak zemný, ktorý má nezastupiteľné miesto pri opeľovaní horských kvetov. Napríklad valachmi vytvorené drobné čistinky poskytujú domov jasoňovi chochlačkovému. Na javorníckom hrebeni sa nachádza jedna z posledných lokalít tohto druhu v strednej Európe. Z chrobákov možno spomenúť ešte fúzača škvrniteho.

Lesy oblasti sú domovom poľovnej zvery - jelenej i srnčej. Miestami hojný je aj diviak lesný, jazvec obyčajný, mačka divá a ďalšie.

Aj keď sa lovcom podarilo v minulosti vyhubiť veľké šelmy, stále bolo postihnutých relatívne málo druhov z pôvodnej divočiny. Naviac po sto rokoch sa vlk, rys, či medveď do Javorníkov opäť vrátili a pravidelne sa tu vyskytujú.

3.6 Chránené územia

Územnou ochranou prírody sa v zmysle č.543/2002 rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany .

Chránené územie Kysuce

Zasahuje do katastrov obcí Horná Mariková, Papradno a Dolná Mariková. Plocha tohto územia v okrese Považská Bystrica je 10 648 ha. Chránené územie bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia účinnej, komplexnej ochrany a zveľaďovania prírodných hodnôt Kysúc a Javorníkov, zachovanie lazníckych sídiel so vzácnymi objektami ľudovej architektúry. Hranicu I. ochranného pásma t.j. Strážovské vrchy a II. ochranného pásma t.j. Kysuce tvorí v katastri obce Dolná Mariková Besný potok a Kátlinský potok po svoje ústia do Marikovského potoka.

Chránené stromy

Dolnomarikovská lipa

Lipa malolistá. Nachádza sa v Dolnej Marikovej na okraji lesného porastu vedľa štátnej cesty smerom na Hornú Marikovú za osadou Ficovci. Lipa malolistá je polotienna až tienna drevina, ktorá sa vyznačuje dobrou odolnosťou voči mrazu. Je pomerne odolná voči pôsobeniu biotických škodlivých činiteľov a do určitej miery odoláva i pôsobeniu emisií. Pomerne dobre znáša kontinentálnu klímu ale aj zoztrih. Je to strom výnimočných dimenzií a veku. Obvod kmeňa vo výške 130cm je 480cm, výška je 27m, priemer koruny je 20m, vek 250 rokov. Strom bol vyhlásený za chránený v roku 1989.

Obrázok č. 4 Dolnomarikovská lipa

4. Technická infraštruktúra

Tabuľka č. 6 Stav technickej infraštruktúry

Infraštruktúra	Ukazovateľ	Súčasný stav	Budúci stav
Pošta	áno/nie	áno	áno
Káblová televízia	áno/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	nie	áno
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	Individuálne zdroje	
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie	áno
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	áno 35%	áno 100%
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	nie	áno
Pripojenie na sieť internet	ISDN	áno	áno
	EDGE	áno	áno
	WIFI	áno	áno
Verejný internet	áno/nie	nie	áno
Verejný prístupový bod	áno/nie	nie	áno
Internetová kaviareň	áno/nie	nie	nie
Počet počítačov pre verejný prístup do siete internetu	počet	0	1
Pokrytie signálom Orange	%	80%	100%
Pokrytie signálom Telekom	%	80%	100%
Pokrytie signálom O ₂	%	80%	100%
Verejné studne	počet	4	4
Pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
Vodojemy	počet/objem	nie	nie
Priemyselná zóna-výrobná	počet firiem	2	4
Priemyselná zóna-skladové hospodárstvo	Skladová plocha v m ²	nie	nie
Skládka TKO	áno/nie	nie	áno
Separovaný zber	áno/nie	áno	áno
Zberný dvor pre separovaný zber	áno/nie	áno	áno
Kompostovisko	áno/nie	nie	áno
Cintorín	počet	1	1
Dom smútku	počet	1	1

4.1 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

V obci sa nachádza čistička odpadových vôd Dolná Mariková

ČOV	Verejná kanalizácia	Vlastník kanalizácie	Prevádzkovateľ	Počet obyvateľov obce	Počet napojených obyvateľov	Dĺžka kanalizačnej siete bez prípojok (km)	Projektovaná kapacita	Recipient
							-EO	
ČOV Dolná Mariková	Dolná Mariková	obec	obec	1420	531	2,2	750	Marikovský potok

Investičná stratégia odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v okrese Považská Bystrica podľa pripravených projektov Považskej vodárenskej spoločnosti je - vybudovanie kanalizácie v obciach Marikovskej doliny: Dolná Mariková, Hatné, Udiča s čistením odpadových vôd na novej ČOV situovanej pod obcou Udiča.

Z miestnych častí sú splaškové vody odvádzané do nepriepustných žump. Časť obce bude napojená na jestvujúcu kanalizačnú sieť. Ostatné lokality budú splaškové odpadové vody likvidovať a zachytávať do nepriepustných žump.

V roku 2013 sa obci podarilo získať dotáciu vo výške 140 000,-€ z Environmentálneho fondu na budovanie ďalšej časti kanalizačnej siete v obci. Obec sa na uvedenej akcii podieľala finančnými prostriedkami vo výške 5 % . Dobudovaná bola kanalizácia v úseku od novej bytovky ku základnej škole, popri rieke po obchod Koruna. V súčasnosti obec podáva žiadosti na dobudovanie kanalizácie iba prostredníctvom environmentálneho fondu. Nakoľko je obec zaradená do aglomerácie Marikovskej doliny, eurofondy na dobudovanie verejnej kanalizácie je možné v začínajúcom programovom období žiadať len prostredníctvom príslušnej vodárenskej spoločnosti.

4.2 Zásobovanie pitnou vodou

Pravá strana Váhu je vo flyšovom pásme, ktoré je problematickejšie z hľadiska záchytu vody pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Zásobovanie je v tejto oblasti riešené prevažne miestnymi zdrojmi ako sú studne, prípadne menšie skupinové vodovody miestneho významu. Kvalita zdrojov v tejto lokalite je ovplyvňovaná sídelnými aglomeráciami, čo má za následok nárast dusičnanov v zdrojoch vody.

V okrese je evidovaných celkom 67 verejných studní. Zo 16 odobratých kontrolných vzoriek bolo 14 závadných. Závadnosť verejných studní je vysoká a to najmä po mikrobiologickej stránke, čo môže mať nepriaznivý dopad na zdravie zásobených obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku je prakticky na rovnakej úrovni. Najväčšie nedostatky sú v obciach

Papradno a Horná a Dolná Mariková. Riešenie tejto situácie je možné v pravidelnej údržbe studní, resp. budovaním nových vodovodov.

Zdroje vody v obci

Obec	Počet verejných studní	Počet obyvateľov využívajúcich verejné studne	Počet gravitačných vodovodov v obci	Počet obyvateľov napojených na gravitačný vodovod
Dolná Mariková	4	45	13	91

4.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je elektrifikovaná od roku 1950, elektrifikácia okrajových častí a osád bola ukončená v roku 1958.

Obec Dolná Mariková s miestnymi časťami je v súčasnej dobe zásobovaná el. energiou zo vzdušného vedenia VN 22 kV, ktorá spája rozvody a transformátory 110/22 kV Považská Bystrica – Púchov. Z odbočky sú prípojkami napájané jednotlivé transformátory obce.

Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc.

4.4 Zásobovanie plynom a teplom

Obec Dolná Mariková nie je zásobovaná plynom, jeho dobudovanie je potrebné pre zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva. Zdroje tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Jednotlivé nehnuteľnosti v prevažnej miere majú svoje lokálne zdroje tepla na spotrebu vykurovacieho média elektrická energia a pevné palivá. V posledných rokoch boli tepelné zdroje v objektoch vo vlastníctve obce prebudované na vykurovanie biomasou-peletkami. Zároveň jednotlivé rodinné domy postupne prechádzajú na vykurovanie biomasou-peletkami.

4.5 Obecný rozhlas a verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie bolo kompletne zrekonštruované a rozšírené v roku 2010 a 2011 je realizované regulovateľnými sodíkovými osvetľovacími telesami osadenými na betónových stĺpoch sekundárnej siete elektrického vedenia.

Obec má vybudovaný miestny rozhlas na samostatných stĺpoch z oceľových trubiek a čiastočne aj na elektrických stĺpoch.

Začiatkom roku 2012 bola zakúpená nová rozhlasová ústredňa, ktorá umožňuje šírenie drôtového, ale i bezdrôtového signálu. Práve využitie oboch spôsobov je výhodou pre obec s takými geografickými podmienkami ako má Dolná Mariková. Na základe požiadaviek občanov sa začalo s postupným rozširovaním siete u Adámkov, v časti Martikáňovce a v Besnom.

5. Doprava

Celý región má veľmi dobrú dopravnú polohu, nakoľko sa tu koncentruje viacero celoštátnych väzieb európskeho významu ako napríklad trasa Terst – Bratislava. Trenčín – Žilina – Košice – Ukrajina (diaľnica D1). Okresom prechádza i stredný severojužný koridor Ponitriansko – trenčiansko – žilinský- Okres ťaží i z blízkosti s Českou republikou, kde je dobré dopravné spojenie cestnou, ale i železničnou dopravou. Významnou dopravnou križovatkou v tomto smere je najmä mesto Púchov s priamy železničným napojením na Českú republiku. Obce okresu ťažia i z dobudovanej časti diaľnice D1, ktorá spája 2 krajské mestá Trenčín a Žilina, ktoré okrem dobrého dopravného napojenia využívajú i leteckú dopravu, nakoľko v Trenčíne je letisko, ktoré bolo pôvodne určené na vojenské lety, dnes je využívané i na lety civilné. V Žiline sa nachádza letisko so štatútom medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou.

5.1 Cestná

Cestná sieť v obci pozostáva z ciest 3. triedy a miestnych komunikácií. Spolu sa tu nachádza 20,23 km ciest a hustota cestnej siete je 420 m/km². Cesty sú v pomerne zlom stave (k čomu vo veľkej miere napomohla aj povodeň z mája 2015), ktorý je problematický najmä v zimnom období, preto vyžadujú rekonštrukciu a ich údržba je finančne vysoko náročná.. Na celoštátnu sieť je napojená práve komunikáciou II/507, ktorá je vedená mimo zastavaného územia obce Udiča a práve na ňu sa napája cesta spájajúca Marikovskú dolinu.

5.2 Miestna

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 10 900 m, miestne komunikácie sú v nevyhovujúcom stave a je potrebná ich komplexná rekonštrukcia.

Obec vyvíja snahu v postupnej rekonštrukcii miestnych komunikácií. Rekonštrukcia prebehla v roku 2013 položením nového asfaltového povrchu na ceste od lávky u Ficov smerom ku lesáckym bytovkám a u Adámkov od hlavnej cesty smerom ku rieke. V roku 2014 bola zrekonštruovaná miestna komunikácia v centre obce.

5.3 Hromadná

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby SAD Trenčín denne celkovo cca. 21 krát v pracovných dňoch. Prvý autobus odchádza do obce v pracovných dňoch o 04:35 hodine z Považskej Bystrice posledný o cca. 22:45 hodine. Z obce do Považskej Bystrice odchádza prvý autobus o 04:02 hodine, posledný o 20:57, v celkovom počte cca. 22 spojov. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

5.4 Statická

V obci je v prevažnej miere zástavba rodinných domov. Obyvatelia parkujú vo dvoroch, alebo využívajú vlastné garáže. Pre zariadenia občianskej vybavenosti a služieb, ako aj pre bežné potreby odstavenia motorových vozidiel slúžia plochy vedľa miestnych komunikácií alebo

priamo krajnice vozoviek. Parkoviská sú vybudované priamo v centre obce. Záchytné parkovisko je vybudované v blízkosti miestneho cintorína a kostola. Taktiež vlastné parkoviská majú vybudované novopostavené nájomné bytové domy. Nakoľko kvalita a počet parkovacích miest nie je dostatočná, je potrebná ich oprava a dobudovanie.

Potrebu budovania parkovacích a odstavných plôch je nutné zabezpečiť v náväznosti na súčasný stav a na všetkých miestach novovznikajúcich objektov občianskej vybavenosti a ostatných spoločenských aktivít.

5.5 Železničná

Intravilánom obce, neprechádza železničná trať, obyvatelia majú možnosť využiť kombinovaný druh dopravy v spojení cestná hromadná doprava a železničná doprava. Vlakové stanice sa nachádzajú v oboch okresných mestách vzdialených cca. 15 km od Dolnej Marikovej.

5.6 Vodná a Letecká

V okrese sa nenachádza letisko. Najbližšie letecké služby môžu obyvatelia využiť v meste Žilina, prípadne v krajskom meste Trenčín.

Vodná doprava sa na Slovensku vykonáva na riekach:

- Dunaj (172 km)
- Váh (78,8 km)
- Bodrog (7,8 km)

Na ostatných vodných plochách sa vykonáva prevažne rekreačná a technologická plavba.

Pre lodnú osobnú i nákladnú dopravu má na Slovensku zásadný význam rieka Dunaj, ktorá je najvýznamnejšou riečnou dopravnou tepnou. Spája Bratislavu, Viedeň a Budapešť, resp. Slovensko s Rakúskom a Maďarskom a vďaka kanálu Dunaj-Rýn-Mohan prepája Severné more s Čiernym morom

6. Demografia

Pre určenie situácie v obci, úrovne jej sociálneho rozvoja, ale i samotnej kvality života v obci slúži viacero ukazovateľov medzi ktoré patrí i vývoj počtu obyvateľstva, prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva, hustota obyvateľstva a iné.

6.1 Vývoj počtu obyvateľov

Celoslovenský trend je znižovanie počtu obyvateľov, ktorý je spojený so starnutím populácie, s nižšou pôrodnosťou a vyššou úmrtnosťou.

Tabuľka č. 7 Vývoj počtu obyvateľov

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1443	1427	1422	1418	1420	1438	1422	1420	1420

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období výkyvy v rozmedzí 10 až 20 obyvateľov. To znamená, že v rokoch 2006 až 2014 možno hovoriť o vyrovnanom počte obyvateľov. K stabilite počtu obyvateľov v nemalej miere prispela výstavba dvoch nájomných bytoviek.

6.2 Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva

Prirodzený prírastok, resp. úbytok obyvateľstva je rozdiel medzi narodenými a zomretými obyvateľmi v obci. Celoslovenský trend je spojený s vyššou mierou úmrtnosti ako pôrodnosti. Migračné saldo je rozdiel medzi počtom prisťahovaných a odsťahovaných v obci. Celkový prírastok je súčet prirodzeného prírastku a prírastku sťahovaním.

Tabuľka č.8 Celkový prírastok obyvateľstva

Rok	Prirodzený prírastok/úbytok	Migračné saldo	Celkový prírastok
2006	-10	7	-3
2007	-10	-6	-16
2008	-6	1	-5
2009	-1	-3	-4
2010	-6	8	2
2011	6	2	8
2012	9	-7	2
2013	-12	12	0
2014	-3	12	9

Z tabuľky uvedenej vyššie vyplýva, že obec Dolná Mariková nevybočuje z celoslovenského trendu a teda skutočne rozdiel medzi počtom narodených a počtom zomretých sa pohybuje v negatívnych číslach. Avšak obec je zaujímavá pre nové rodiny a tak migračné saldo je od roku 2010 takmer vždy v kladných hodnotách. Celkový prírastok je od roku 2010 taktiež v kladnom

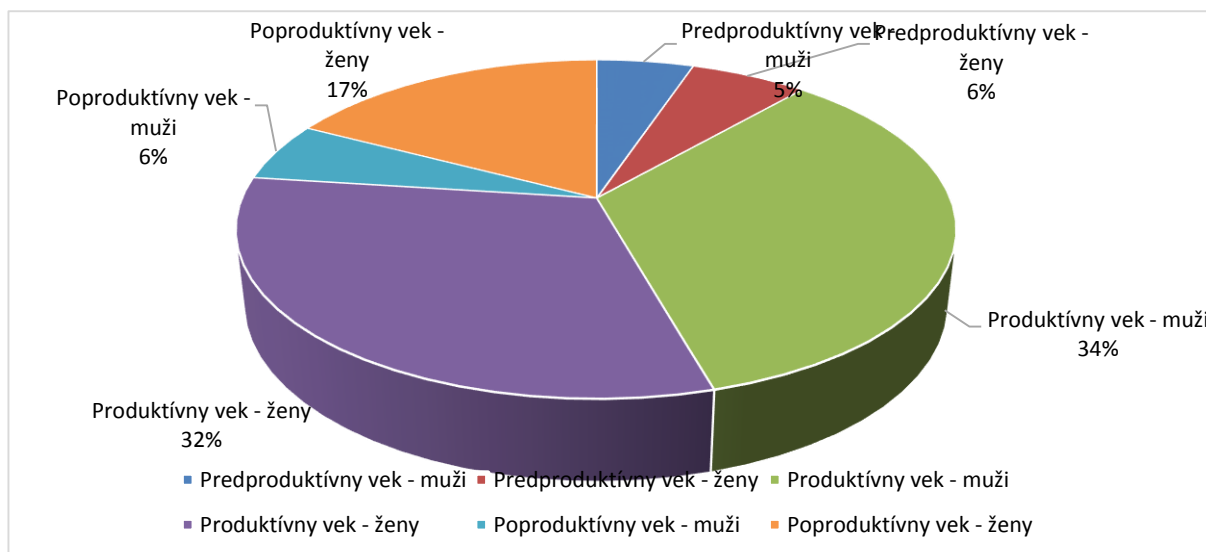
horizonte, preto možno povedať, že obec Dolná Mariková má veľký rozvojový potenciál ako obec vhodná pre život obyvateľov všetkých vekových kategórií.

6.3 Veková štruktúra

Tabuľka vekovej štruktúry obyvateľstva predstavuje rozdelenie obyvateľov do troch kategórií podľa veku. Ide o obyvateľov v predproduktívnom veku, produktívnom veku a poproduktívnom veku. Na základe tejto štatistiky možno určiť či ide o obec so staršími obyvateľmi, ktorá má nižší rozvojový potenciál, alebo o obec s mladými rodinami, kde možno očakávať nárast obyvateľstva.

Tabuľka č. 9 Veková kategória obyvateľstva

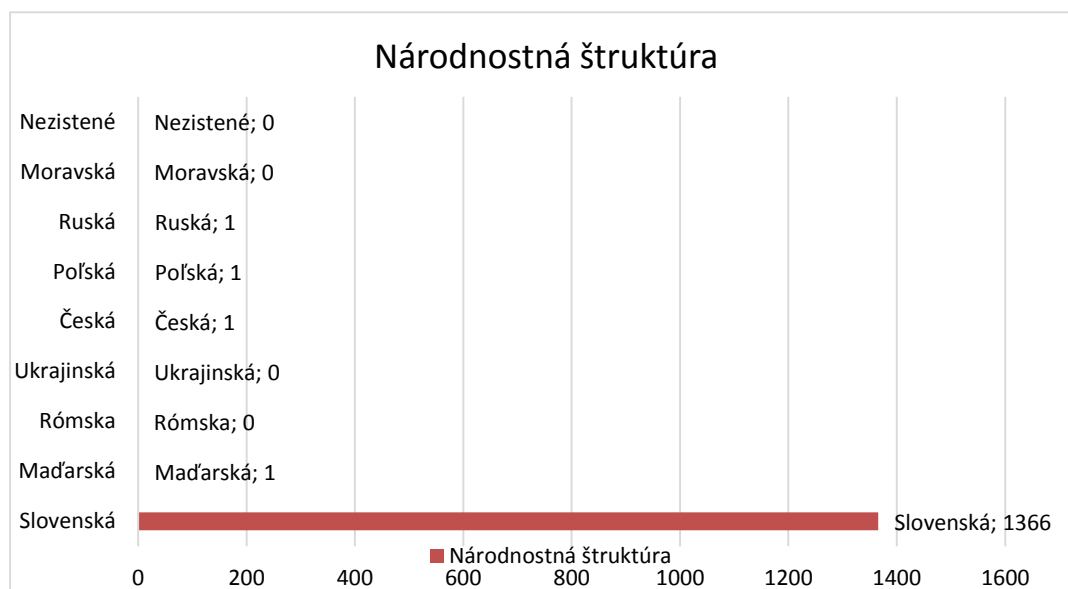
Veková kategória	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov celkom	1443	1427	1422	1418	1420	1438	1422	1422	1431
Predproduktívny vek – muži (0-14)	108	95	90	86	87	85	83	82	81
%	15,18	13,57	12,93	12,50	12,57	12,13	11,99	11,78	11,52
Predproduktívny vek – ženy (0-14)	100	96	95	96	91	94	93	96	98
%	13,66	13,20	13,09	13,15	12,50	12,75	12,74	13,22	13,46
Produktívny vek – muži (15-59)	532	499	493	493	494	533	527	528	534
%	74,82	71,29	70,83	71,66	71,39	76,03	76,16	75,86	75,96
Produktívny vek – ženy (15-54)	493	414	414	411	409	494	493	492	491
%	67,34	56,95	57,02	56,30	56,18	67,03	67,53	67,77	67,44
Poproduktívny vek – muži (60+)	71	106	113	109	111	83	82	86	88
%	9,98	15,14	16,24	15,84	16,04	11,84	11,85	12,36	12,51
Poproduktívny vek – ženy (55+)	139	217	217	223	228	149	144	138	139
%	18,98	29,85	29,89	30,55	31,32	20,22	19,73	19,01	19,03

Graf č. 1: Veková kategória obyvateľstva v obci Dolná Mariková za rok 2014

Z tabuľky a grafu vyplýva, že v obci sa nachádza najväčší podiel obyvateľov v produktívnom veku, spolu až 66%. V predproduktívnom veku je 11% obyvateľstva a poproduktívnom veku 23% obyvateľov. Uvedený trend vykazuje starnutie obyvateľov.

6.4 Národnostná štruktúra

Národnostná štruktúra v obci je ukazovateľom problematiky národnostných menšín, ich komunitného života a začlenenia do spoločnosti. Vzhľadom na blízkosť hraníc s Českou republikou je možné očakávať nárast českých občanov v obci.

Graf č.2: Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Dolná Mariková

V obci má najväčší podiel slovenská národnosť, len 1 zástupca národnostnej menšiny Poľska, Ruská, Česka a Maďarska žije v obci Dolná Mariková.

6.5 Vzdelanostná štruktúra

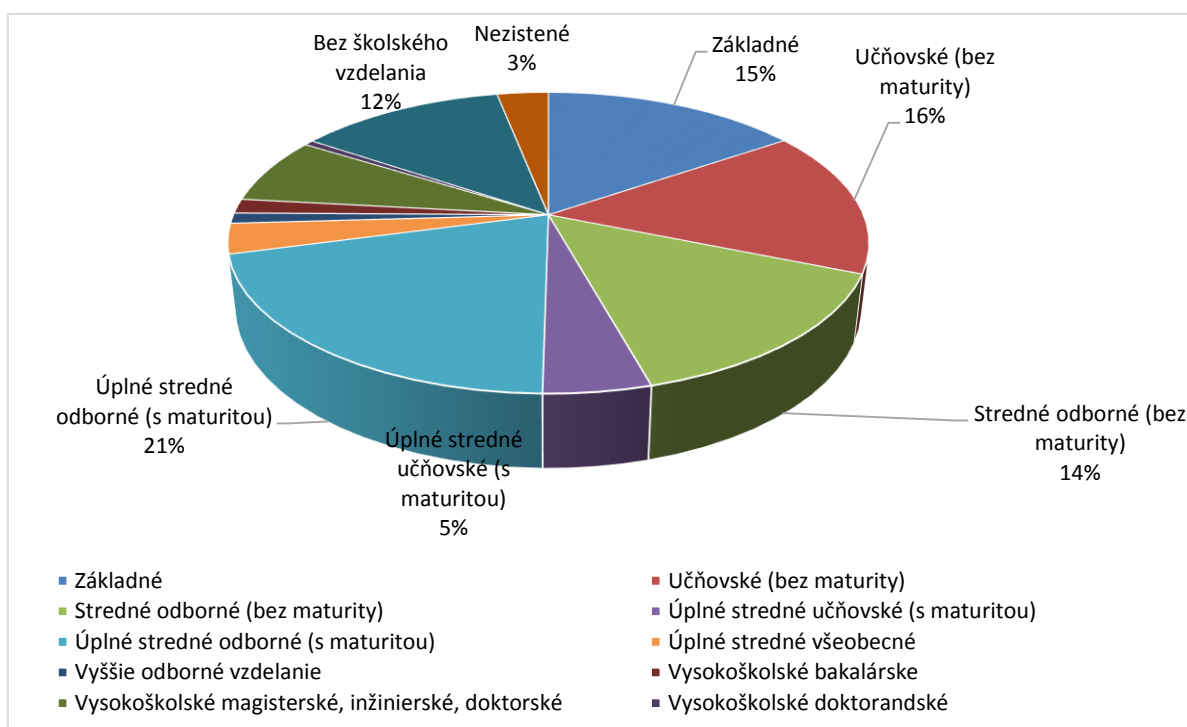
Vzdelanostná štruktúra predstavuje nielen úroveň vzdelania obyvateľov, ale i ich uplatnenia na trhu práce.

Tabuľka č. 10 Vzdelanostná štruktúra

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu
Základné	220
Učňovské (bez maturity)	224
Stredne odborne (bez maturity)	206
Úplne stredne učňovské (s maturitou)	65
Úplne stredne odborne (s maturitou)	293
Úplne stredne všeobecné	46
Vyššie	16
Vysokoškolské bakalárske	22
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	102
Vysokoškolské doktorandské	8
Ostatný bez udania školského vzdelania	54
Ostatný bez školského vzdelania	177
Súhrn	1433

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší podiel vzdelania je úplné stredné odborné s maturitou, a učňovské bez maturity. Základné vzdelanie má 15% obyvateľov. Naopak vysokoškolské vzdelanie má 102 obyvateľov.

Graf č. 3: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci Dolná Mariková

7. Ekonomická štruktúra

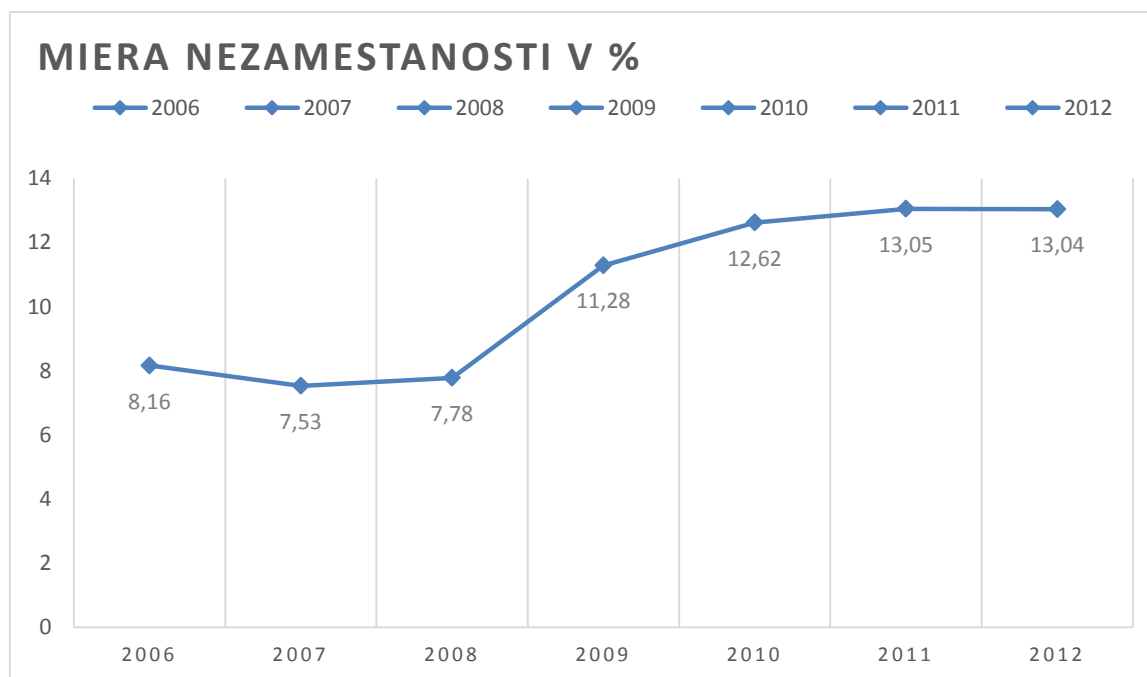
Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci a ich zameranie. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a s tým súvisiace osobné dôchodky pre obyvateľstvo, prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní. Sú teda hlavnou silou ekonomického rozvoja v obci. Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľa i miestna samospráva, predovšetkým vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania, ale i priamou podnikateľskou činnosťou.

7.1 Miera nezamestnanosti

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miera nezamestnanosti v %	8,16	7,53	7,78	11,28	12,62	13,05	13,04

Vyjadruje pomer počtu nezamestnaných k počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Graf č. 4: Miera nezamestnanosti obyvateľstva

Miera nezamestnanosti bola v obci zvýšená v rokoch 2007-2011 kedy stúpila o takmer 5 % bodov. Išlo o celoslovenský prejav svetovej krízy. Od roku 2011 možno sledovať mierne znižovanie miery nezamestnanosti.

7.2 Evidovaní uchádzači o zamestnanie

Predstavuje počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktorí hľadajú prácu a sú ihneď pripravení nastúpiť do zamestnania.

Tabuľka č. 12 Evidovaní uchádzači o zamestnanie

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet	64	59	61	102	114	134	120	118	105

V rokoch 2007 až 2011 vidieť z tabuľky zvyšovanie počtu uchádzačov o zamestnanie, avšak od roku 2012 možno vidieť klesanie tohto počtu.

7.3 Evidencia mimovládnych organizácií

Formulár č. A 2 Evidencia mimovládnych organizácií

P. č.	Názov:
<u>1</u>	Občianske združenie Hradiská
<u>2</u>	Regionálne združenie Mariková
<u>3</u>	Školská TJ Slávia Dolná Mariková
<u>4</u>	Snežienky
<u>5</u>	TJ Slovan Dolná Mariková
<u>6</u>	Združenie občianskej kontroly OKO Dolná Mariková
<u>7</u>	Telovýchovná jednota Slovan Dolná Mariková
<u>8</u>	Poľovnícke združenie Poľana Dolná Mariková

8. Sociálna infraštruktúra

8.1 Domový a bytový fond

V roku 2014 tvorí v obci bytový fond 650 rodinných domov. Trvalo obývaných bytov bolo 450. Rozvoj bytového fondu v obci sa uskutočňuje jednak prostredníctvom rozvoja IBV ale aj výstavbou nájomných obecných bytov vo vlastníctve OcÚ Dolná Mariková. V záujme Obce je investovať finančné prostriedky tak, aby prinášali dlhodobú návratnosť a prispeli k udržaniu, prípadne zvýšeniu prosperity a životaschopnosti obce. Medzi takého investičné akcie nepochybne patrí aj výstavba nájomných bytov. V obci sa nachádza bytový dom so 14-timi bytovými jednotkami, ktoré boli nájomníkom odovzdané v roku 2010, V susedstve novej bytovky je dostavaný ďalší bytový dom s 11 b.j, v ktorom sú 1, 2 a 3-izbové byty, tento bol občanom odovzdaný v roku 2014.

Obec je z hľadiska vzdialenosti a dopravného napojenia na okresné mesto Považská Bystrica, ako i na okresné mesto Púchov atraktívnym obytným územím. Obyvatelia obce podľa tradície a prieskumov majú záujem prevažne o samostatne stojace rodinné domy. Na základe tejto skutočnosti je rozvoj obce zameraný najmä na vytvorenie nových plôch pre rozvoj bývania – formou IBV, v malej miere HBV.

Cieľom je teda zvýšenie predpokladaného nárastu obyvateľstva a vytvorenie priaznivých podmienok pre zvýšenie kvality bývania. Individuálna bytová výstavba sa bude realizovať prednostne v zastavanej časti obce v existujúcich prielukách, na voľných plochách a tiež formou prestavieb a nadstavieb existujúceho bytového fondu.

8.3 Školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

V obci pôsobí jedna materská a jedna základná škola v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

Tak ako aj v ostatných objektoch, ktoré obec „zdedila“ od štátu v technicky nevyhovujúcom stave, aj v materskej škole bolo a je potrebné postupne vykonávať rekonštrukciu prakticky celého objektu. Niektoré opravy (rekonštrukcia strechy, interiérov) boli rekonštruované v rokoch 2012-2013.

V roku 2013 sa obci podarilo získať dotáciu z environmentálneho fondu na výmenu celej technológie kotolne. Nová kotolňa je plne automatická na biomasu. Celkové rozpočtové náklady projektu boli 56.190,62,-€ na čom sa obec spolupodieľala 5 percentami.

V súčasnosti MŠ navštevuje 59 detí v 3 triedach. Počet žiakov v základnej škole je 166 v 10 triedach.

8.4 Zdravotníctvo

V obci funguje obvodné zdravotné stredisko, ktoré zabezpečuje zdravotnú starostlivosť nielen pre občanov obce, ale i pre obce patriace do zdravotného obvodu Dolná Mariková t.j. Horná Mariková, Hatné, Klieština a Udiča.

Rozdelením detského zdravotného obvodu došlo k postupnému zrušeniu detskej ambulancie. Obdobné zníženie počtu pacientiek spôsobilo zrušenie gynekologickej ambulancie. Taktiež bolo v minulosti pre obec zložité aj udržanie lekárne.

V roku 2013 bola zrušená stomatologická ambulancia, napriek prísľubu nového stomatológa, že ambulancia zostane zachovaná.

Nakoľko objekt zdravotného strediska bol na obec delimitovaný v technicky nevyhovujúcom stave, prechádza postupnou rekonštrukciou. V roku 2008 bola prevedená oprava a výmena klampiarskych konštrukcií a v roku 2014 bolo vymenených 50% okien a vymenená celá technológia kotolne z pevného paliva na biomasu. Celkové náklady na uvedenú akciu boli 61 000,-€ z toho 57 500,-€ bola dotácia z environmentálneho fondu a štátneho rozpočtu.

V ďalšej etape je potrebná rekonštrukcia všetkých vnútorných rozvodov, výmena zostávajúcich okien a dverí a zateplenie celého objektu.

V súčasnosti je v objekte v prevádzke ambulancia praktického lekára pre dospelých a lekáreň. V záujme obce je udržať v prevádzke chod zdravotného strediska a získať do obvodu ďalších lekárov.

8.5 Sociálna starostlivosť

V obci funguje opatrovateľská služba, kde sa o starších obyvateľov starajú opatrovateľky vo forme donášky obedov, nákupmi, úkonmi osobnej hygieny a ostatnými výpomocnými prácami v domácnosti.

V kombinácii tieto služby využíva do 30 obyvateľov.

8.6 Spoločenský, kultúrny a športový život

Služby a spoločenský život

V Dolnej Marikovej sa nachádzajú 2 predajne potravín, 1 mäsiarstvo, 2 predajne so zmiešaným tovarom, kaderníctvo a pohostinstvo s možnosťou denného stravovania.

Ubytovanie

V katastrálnom území obce sa nachádza Chata Kátliná, ktorá je postavená na južnom kopci s krásnym výhľadom na dolinu a okolité hory. Ponúka ubytovanie pre 14 osôb. Okolie chaty je známe pre svoju bohatú každoročnú nádielku húb. Vhodná je aj pre turistov a poľovníkov, v okolí sa nachádzajú turistické trasy. V blízkosti sa nachádza hradisko široká.

Možnosť rybolovu a člnkovania na rybníku (8km Horná Mariková-Modlatín) a na priehrade Nimnica (17km kúpele Nimnica). Chata sa nachádza v osade Kátlina, ktorá je priradená k obci Dolná Mariková, vzdialená od chaty 7km.

Ďalšou možnosťou je ubytovanie v súkromí, v chatách a chalupách nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce.

Administratíva

Funguje tu samostatný obecný úrad, ktorý zastrešuje matričný úrad aj stavebný úrad. Pošta je v prevádzke každý pracovný deň. V prevádzke je taktiež knižnica, ktorá je pre verejnosť otvorená 2 krát do týždňa.

Kultúra

Centrom kultúrneho diania v obci je kultúrny dom. V roku 2010 sa začalo s postupnou rekonštrukciou budovy kultúrneho domu, v ktorom je aj sídlo obecného úradu. Bola prevedená výmena niektorých okien a oprava vstupného schodiska. V roku 2012 sa pokračovalo ďalšou etapou a to rekonštrukciou kancelárií obecného úradu a vstupných priestorov, kde bolo vytvorené tzv. klientské centrum, aby občania jednoduchšie a na jednom mieste vybavili všetky potrebné náležitosti. Súčasťou rekonštrukcie priestorov bola aj kúpa novej rozhlasovej ústredne. Taktiež došlo k oprave striech a výmene klampiarskych konštrukcií na obecných budovách. Pre priestorové rozšírenie a skvalitnenie kultúrnych akcií sa začalo s úpravou areálu kultúrneho domu, kde pribudla možnosť organizácie kultúrnych akcií aj na voľnom priestranstve.

V záujme udržiavania kultúrnych tradícií obec podporuje činnosť folklórneho súbor Dúbrava a detskej folklórnej skupiny Studnička. V roku 2014 sa v rámci projektu podarilo vydať 2-CD ľudových piesní z Dolnej Marikovej.

Na uchovávanie tradícií Obec spolupracuje aj s Klubom slovenských turistov, ktorí okrem účasti na kultúrnych podujatiach organizujú stretnutie harmonikárov pod názvom Vráťme harmonike život.

Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúva začiatkom roka tradičný Marikovský ples, dedinská zabíjačka, pochovávanie basy, stavenie mája, oslava dňa matiek, dňa detí ale i dňa otcov a to varením domácej kapustnice. Veľké slávnosti prebiehajú i počas tradičným Marikovských hodov. Obec sa pravidelne podieľa na organizovaní Maratónu Marikovskou dolinou. V rámci cezhraničnej spolupráce Obec spoluorganizuje s partnerskou obcou Nový Hrozenkov kultúrno-spoločenskú akciu „Stretnutie ľudí dobrej vôle na hrebeni Javorníkov“. Medzi zaujímavé a vyhľadávané akcie patrí aj varenie vianočného punču a stretnutie detí s Mikulášom pod názvom „Privítajme Mikuláša“ V roku 2013 došlo k realizácii projektu -

Verejné priestranstvo Dolná Mariková – centrum, na ktorý obec získala z programu Leader nenávratný finančný príspevok v celkovej výške 36 119,51€.

Realizáciou projektu došlo k vybudovaniu oporného múru pri rieke, zábradlí, rekonštrukcii lávky a jej prekrytí a vybudovaní oddychovej zóny.

Obrázok č. 5 Súťaž vo varení kapustnice

Šport

Zrekonštruovaný športový areál využívajú členovia futbalového oddielu TJ Slovan Dolná Mariková, ktorý je zastúpený družstvami prípravky, starších žiakov, dorastu a mužov. FO každoročne organizuje futbalový turnaj pod názvom „Aľe ich meľeme“.

Na rekreačný šport majú občania možnosť využívať posilňovňu pre ženy, mužov, minigolf ako aj športový areál pri základnej škole.

V roku 2014 oslavoval Dobrovoľný hasičský zbor Mariková už svoje 90. výročie založenia, ktorý v tej dobe fungovalo pod názvom "Hasičská jednota". Mladí požiarnici sa stretli spolu so svojimi predchodcami, ktorí pôsobili v požiarnickom družstve v minulosti a zachovali sa o tom informácie. V družnej debate bývalí požiarnici pospomínali na minulé roky a podelili sa so svojimi nástupcami o zážitky a skúsenosti. Zaslúžilí členovia obdržali ďakovné listy. Mladí požiarnici už viackrát dokázali svoju šikovnosť, zručnosť a obetavosť nielen pri likvidácii požiarov, ale aj pri čistení studní a kanálov. Tiež sa zúčastňujú prác spojených s rekonštrukciou a úpravou požiarnej zbrojnice a jej okolia. Popri tejto aktivite sa zúčastňujú aj požiarnických súťaží.

Cestovný ruch

Obec Dolná Mariková leží na úpätí pohoria Javorníkov, čo ju predurčuje na rekreačný oddych i turistické aktivity. Časť obce patrí do CHKO Kysuce a časť do Strážovských vrchov. Značnú časť rozlohy pokrývajú lúky a lesy s rozmanitou faunou a flórou. Návštevníkom poskytujú možnosť

zberu liečivých rastlín, húb a lesných plodov a turistických výletov po vyznačených turistických trasách a cyklotrasách, ktoré spájajú vážsku dolinu s hrebeňom Javorníkov .

V obci a jednotlivých osadách môžu turisti obdivovať ukážky typickej ľudovej architektúry – zrubové drevenice, niektoré s citom zrekonštruované iné v pôvodnom stave.

V centre obce možno navštíviť barokový kostol sv. Petra a Pavla a pokochať sa krásou starých líc, v tieni ktorých stojí socha Panny Márie.

Zaujímavé pre návštevníkov je účasť na kultúrnospoločenských akciách, kde môžu obdivovať ukážky ľudových tradícií - krásu ľudových krojov, zvykov remesiel a ľúbozvučnosť piesní.

Obrázok č. 6 Chata Kátliná

9. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomiku obce

Na dosiahnutie cieľov v rámci rozvoja miestnej ekonomiky obce slúžia nasledovné nástroje:

- *Finančné nástroje* - daňové právomoci pozostávajúce z miestnych daní, predovšetkým dane z nehnuteľností a miestne poplatky za komunálny odpad
- *Využitie majetku* - príprava a prenájom nehnuteľností sústredené na podnikateľské aktivity
- *Marketingové nástroje samosprávy*

9.1 Finančné a rozpočtové hospodárenie obce

Finančné hospodárenie je riadené najmä rozpočtom obce, ktorý vyjadruje ekonomickú hospodárnosť obce. Spustením fiškálnej decentralizácie po roku 2005 boli posilnené príjmy samospráv prostredníctvom právomocí, ktoré determinovali výšku miestnych daní. Zaviedol sa systém prerozdeľovania daní z príjmu fyzických osôb medzi jednotlivé obce a stali sa vlastným príjmom pre obce. Daňové príjmy predstavujú pre rozpočet processtabilné a opakovateľné zložky. Naopak nedaňové príjmy majú doplnkový charakter, ktoré vychádzajú z vlastníctva, prevodu majetku a činností obce.

Tabuľka č. 13 Bežné príjmy a výdavky

Kategória	Ekonom. klasifikácia	V EUR 2009	V EUR 2010	V EUR 2011	V EUR 2012	V EUR 2013
100	Daňové príjmy	299473	245443	315179	315403	345456
200	Nedaňové príjmy	59623	64780	103555	89147	114888
300	Granty a transfery	357467	359136	340816	353232	363825
	Príjmy základnej školy	9582	8527	10773	17484	19432
Bežné príjmy spolu		726145	677886	770323	775266	841601

Tabuľka č. 14 Programový rozpočet obce

Kategória	Funkčná klasifikácia	V EUR 2009	V EUR 2010	V EUR 2011	V EUR 2012	V EUR 2013
01	Všeobecné verejné služby	182216	161144	145512	266232	172721
03	Požiarna ochrana/verejný poriadok a bezpečnosť	658	1784	1133	915	3864
04	Všeobecná ekonomická oblasť	7213	2405	8570	10163	10601
05	Ochrana životného prostredia	55450	38429	38333	38969	18971
06	Občianska vybavenosť a bývanie	38936	43990	49593	34954	36601
08	Rekreácia, šport, kultúra, náboženstvo	15597	20381	9803	7679	13153
09	Vzdelávanie	45391	49761	77035	66084	62723
10	Sociálne zabezpečenie	63	1024	1577	535	20
Bežné výdavky spolu		545524	318918	331556	425531	318654

II. Analýza vonkajšieho prostredia

1. STEEP Analýza

STEER analýza resp. analýza vonkajšieho prostredia zohľadňuje vplyv STEEP faktorov. Ide o faktory v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Tieto faktory ovplyvňujú najmä miestny rozvoj. Všetky faktory sú vzájomne späté a nie je možné ich posudzovať oddelene.

Sociálne prostredie	Technologické prostredie	Ekonomické prostredie	Environmentálne prostredie	Politické prostredie
Zmeny populácie- zvyšovanie počtu vysokoškolsky vzdelaných ľudí	Využívanie IKT pre komunikáciu s obyvateľstvom obce a zabezpečenie skvalitnenia verejných služieb	Využívanie doplnkových zdrojov financovania z EÚ pre spolufinancovanie projektov	Zvyšovanie environmentálneho zaťaženia	Administratívna pripravenosť SR na čerpanie finančných prostriedkov z EÚ
	Zavádzanie inovatívnych prvkov u zamestnávateľov	Nové pracovné príležitosti	Zistenie doposiaľ neobjavených environmentálnych záťaží	Komplikovaná legislatíva v oblasti verejného obstarávania
		Vyriešenie dopravného zaťaženia		
		Daňové zaťaženie		

AIII. Zhodnotenie súčasného stavu územia

1. SWOT analýza

Formulár č. A4 SWOT

Silné stránky <i>Hospodárske</i>	Slabé stránky <i>Hospodárske</i>
<ul style="list-style-type: none">Vhodné podmienky pre rozvoj drevospracujúceho a lesného hospodárstvadostatok pracovnej sily pre priemyselvýhodná geografická poloha v blízkosti dvoch okresných miestdobrá dopravná dostupnosťvysoký podiel obyv. v produktívnom vekuvybudovaná sieť na rozvod elektrickej energieexistencia verejného osvetleniaexistencia verejného rozhlasuvyhovujúci systém regionálnej autobusovej dopravyrozostavaná verejná kanalizácia v prevádzkeČOV v prevádzkeexistencia obecných studnípravidelný odvoz TKO a separovaniezhodnotenie existujúcich remesiel – ich oživenie a rozvojrekonštrukcia obecných budovzriadenie obecnej pilyspolupráca s podnikateľským sektorompodpora podnikateľov a vytvorenie vhodných podnikateľských podmienokmožnosť získania nenávratných finančných prostriedkov z fondov EÚokolité životné prostredie umožňujúce rozvoj cestovného ruchu,v blízkosti obce prechádzajúce cesta diaľničného typu D1 prepájajúca severnú a juhozápadnú časť Slovenska medzinárodného významu,dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky v okolívybudovaný systém protipovodňovej ochrany,pokrytie signálom mobilných operátorovpostupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy	<ul style="list-style-type: none">nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva,nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov,vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania,nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít,nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov,nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít,zlý technický stav ciest a komunikáciíabsencia železničnej dopravyabsencia vysokorýchlostného širokopásmového internetunevysporiadané majetkovo-právne vzťahy k nehnuteľnostiamnízky rozpočet obce nedovoľuje potrebnú podporu podnikanianedostatok vlastného investičného kapitálunedobudovaná technická infraštruktúraodliv mladých ľudíabsencia stavebných pozemkov vo vlastníctve obcenedostatok finančných prostriedkovnedostatok investičného kapitáluadministratívna náročnosť pri získavaní prostriedkov z fondov EÚnerozširovanie bytového fondunevýhovujúci stav miestnych komunikáciínevýhovujúci stav verejného osvetleniaabsencia plynofikácie obcenedobudovaná kanalizačná sieťnevýhovujúci stav korýt miestnych tokovnedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúryabsencia chodníkov popri cestách a komunikáciáchnízky počet užívateľov internetuabsencia vysokorýchlostného internetumnoho miestnych komunikácií je bez asfaltového povrchu a nie sú majetkovo vysporiadanénedostatok parkovacích miest v obciabsencia optických dátových rozvodovabsencia podnikateľských subjektov s majetkovou účasťou obce,
Sociálne	Sociálne
<ul style="list-style-type: none">vybudovaná oddychová zóna v centre obceopatrovateľská služba zabezpečovaná obcourozvoz obedov dôchodcomexistencia klubu dôchodcovexistencia zdravotného strediska s lekárnou	<ul style="list-style-type: none">absencia domova sociálnych služieb (DSS)nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služiebabsencia oddychovej zóny

<ul style="list-style-type: none">• rekonštruovaná časť základnej školy• rekonštruovaná časť materskej školy• rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v príľahlých sídlach• existencia futbalového ihriska• existencia poľovných revírov• existencia cyklotrás• existencia turistických chodníkov• existencia domu kultúry• činný dobrovoľný hasičský zbor• dobre fungujúca spolková činnosť• bohatý knižný fond miestnej knižnice• dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy,• základná škola pripojená na sieť Internet,• dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti,• v súčasnosti postačujúca kapacita materskej školy• existencia obecnej knižnice,• kapacita základnej školy v súčasnosti vyhovuje potrebám obce,• vhodné prírodné podmienky na budovanie infraštruktúry pre zimné športy,• dlhoročná história obce, tradície,• prítomnosť kultúrnych pamiatok• pravidelné kultúrne aktivity• udržiavané tradície a zvyky• rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru,• dobré kultúrne povedomie obyvateľov,• existencia kultúrneho domu• dostatočná kapacita kultúrneho domu• strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce,	<ul style="list-style-type: none">• absencia sociálnych zariadení a inej infraštruktúry pri futbalovom ihrisku• nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich a výstavbu nových športovo-rekreačných objektov• nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže• nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť kultúrnych zariadení a ich rozvoj• nerozvinutá kultúrna turistika• slabá propagácia kultúrnych aktivít obce• nedostatočne rozvinutý cestovný ruch• chýba zariadenie TIK• absencia ubytovacích kapacít• nedostatočná informovanosť obyvateľstva o možnostiach podnikania v cestovnom ruchu• nedostatočná propagácia obce a regiónu• chýbajúce služby v cestovnom ruchu• absencia rekreačného zázemia obce• nedostatočná spolupráca s cestovnými kancelármi• slabá propagácia ľudových tradícií a remesiel, ako i miestnych špecifik• nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce• chýba rekreačné zázemie obce,• absencia ubytovacích kapacít,
Environmentálne	Environmentálne
<ul style="list-style-type: none">• prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami,• veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu,• vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov,• existencia separovaného zberu,• zabezpečený systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu,• fungujúci systém odvozu a likvidácie TKO,• existencia ochranných pásiem vodárenských zdrojov,• existencia protipovodňových opatrení na rieke Váh,	<ul style="list-style-type: none">• 98 % obyvateľstva využíva pevné palivá pri zásobovaní teplom,• absencia rozvodnej siete plynu,• nedobudovaná vodovodná sieť,• nedobudované splašková kanalizácia,• nedobudovaná dažďová kanalizácia,• v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu,• narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy na diaľnici D1,• nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,• nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP,• nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,• sídlo ekologicky záťažových prevádzok v Považskej Bystrici,• kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,• nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,• existencia čiernych skládok,
Príležitosti	Ohrozenia
Hospodárske	Hospodárske
<ul style="list-style-type: none">• využitie prírodného potenciálu (rozvoj ekoturizmu)• nadviazanie nových partnerstiev na úrovni SR a aj v zahraničí	<ul style="list-style-type: none">• pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry,• administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu,

<ul style="list-style-type: none">• orientácia na efektívne partnerstvá a kooperáciu aktérov regionálneho rozvoja• vysporiadanie pozemkov• ideálne podmienky na rozvoj cestovného ruchu,• možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,• zahraničné investície,• podpora rozvojových investícií,• vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách,• zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít,• plynofikácia obce• zriadenie vysokorychlostného Internetu DSL, prípadne WI – FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít,• dobudovanie plynovej, kanalizačnej a vodovodnej siete v obci• dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva,• rozšírenie drevovýroby,• existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva,• maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok,• rozvoj technickej infraštruktúry,• rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám,• rozvoj environmentálne vhodných technológií,• vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách,• spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika),• rekonštrukcia mostov a lávok,• rekonštrukcia miestnych komunikácií,	<ul style="list-style-type: none">• veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ,• nedostatok investičného kapitálu,• neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity,• neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,• malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,• zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií,• absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách,• nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,• nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,• pokles rozsahu prepravy na železnici a zvyšovanie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie,• zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry,• oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,• spomalenie hospodárskeho rastu,• narastanie environmentálneho zaťaženia,• trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,• nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy,• zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,
Sociálne	Sociálne
<ul style="list-style-type: none">• vybudovanie materského centra pre mamičky s malými deťmi,• možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva,• rozšírenie opatrovateľskej služby,• zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach,• zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby,• podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb,• lepšie podmienky na zladžovanie prac. a rodinných povinností,• zriadenie DSS• efektívnejšie využívanie CVČ• postupná rekonštrukcia zdravotného strediska• zlepšenie štandardu zdravotného strediska• možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ• zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľstva, žiakov a učiteľov• zefektívnenie spolupráce s vzdelávacím• športovými a kultúrnymi subjektmi na regionálnej úrovni• úprava cyklotrás a turistických chodníkov	<ul style="list-style-type: none">• rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii,• zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva,• nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta,• nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest,• zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí,• zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta,• nepriaznivý demografický vývoj,• nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov,• nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,• nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,• nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,• neochota ľudí investovať a započat podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu,

<ul style="list-style-type: none">rozvinúť kultúrne povedomie a tradície mládežecezhraničná spolupráca s ČR vo všetkých oblastiach životalepšia koordinovanosť a propagácia podujatí obce a okolitých obcíobnova tradícií a remesielpodpora miestnych spolkovvybudovanie komplexu športovísk v areáli ZŠ : menšia športová hala /telocvičňa/, volejbalové, hádzanárske, futbalové ihrisko, plochu na klzisko a hokejbal, tenisový kurt a atletická dráha, s cieľom zabezpečiť vhodné podmienky pre vyučovanie TV, poskytnúť mládeži a občanom možnosť športového vyžitia sa v obci, predchádzať kriminalite detí a mládeže, poskytnúť priestor pre zmysluplné využívanie voľného času,spolupráca s podnikmi v regióne vrátane zvýšenia prístupu žiakov k moderným strojom a zariadeniam,vybudovanie pódia v centre obce so štýlovým dreveným posedením,vybudovanie predajných stánkov,každoročné folklórne slávnosti,výstavba izby folklóru a zvyklostí obce,výstavba remeselného dvora,rozvoj sponzorovania kultúry,obnova zanikajúcich tradícií,vydanie multimedialných propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií,zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,vybudovanie vnútorného orientačného systému /označenie ulíc, budov, lokalít, orientačná mapa/,vydávanie obecných novín, propagačné materiály,využitie vodnej plochy „Priehradý mládeže Nosice“,možnosť rozvíjať agroturistiku,možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolímožnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov,vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít,výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce,	<ul style="list-style-type: none">zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov,predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia,slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC,posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre,nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce,neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,
Environnementálne	Environnementálne
<ul style="list-style-type: none">rozšírenie kanalizačnej sietevybudovanie verejného vodovoduúprava koryt a brehov riekzmena palivovej základnevyužívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energiezachovanie a propagácia prírodného dedičstvaodstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôdzvýšiť povedomie obyvateľstva v oblasti životného prostrediamožnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚvybudovanie nových zberných stanovišť na separovaný odpad,zakúpenie nádob na sklo, papier, plasty,úprava verejných plôch,rekonštrukcia miestnych komunikácií,	<ul style="list-style-type: none">ohrozená kvalita spodnej vodynedostatok pitnej vodydevastácia prírody motokrosovým športom (najmä počas 6-dňovej motokrosovej súťaže)rozvoj „tvrdého“ turizmu, ktorý neberie ohľad na potreby miestneho obyvateľstva a prostredianadmerná hospodárska činnosť negatívne vplyvajúca na stav životného prostredianadmerné využívanie fosílnych palív domácnosťamiznečistenie ovzdušia strednými zdrojmi znečisteniazníženie biodiverzitynárast množstva vyprodukovanýchzhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja,znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia,dopady na zdravotný stav obyvateľov,zníženie biodiverzity,pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami,nárast množstva vyvázaných odpadov,

2. Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Formulár č. A5 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Územie	Nezáujem partnerov/obyvateľov o realizáciu PHSR	Nenaplnenie stanovených cieľov PHSR	Nízka
Technické	Územie	Dopravná zaťaženosť územia	Zaťaženie životného prostredia	Nízka/Stredná
Ekologické	Územie	Zistenie doposiaľ neobjavených starých environmentálnych záťaží	Zvyšovanie znečistenia životného prostredia	Nízka
Sociálne	Územie	Nedostatočné kapacity	Odliv obyvateľstva	Nízka
Ekonomické	Územie	Neatraktívne prostredie pre investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	Nízka

Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Stratégia vyplýva z názorov a požiadaviek obyvateľov obce, zo SWOT analýzy a realizovaných analýz. Definovanie globálneho cieľa a strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce je dôležité najmä z hľadiska naplnenia rozvojových zámerov a priorít obce.

Obsah:

- Vízia územia
- Formulácia a návrh stratégie
- Výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna)

1. Vízia obce

V súvislosti s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja, ktorá predstavuje víziu, že regióny budú schopné využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu za účelom zvyšovania kvality života lokálneho obyvateľstva, a zároveň v jednotlivých regiónoch budú znižované vnútroregionálne rozdiely:

Obec Dolná Mariková bude

- ekonomicky rozvíjajúca sa obec, ktorá podporuje podnikateľov vo vidieckom cestovnom ruchu, tvorbu nových pracovných miest, vybudovanie siete služieb s ponukou obchodov, turistických trás.
- Sociálne a spoločensky atraktívna obec – ktorá bude plniť funkciu miesta pre aktívny život všetkých obyvateľov, starším obyvateľom zabezpečí všetky základné potreby pre plnohodnotný život v dôchodkovom veku, opatrovateľskú službu a sociálnu starostlivosť, zdravotné ošetrovanie v dosahu, pre mladých ľudí možnosť zakladania spolkov, aktívneho stretávania sa, možnosti pre využitie voľného času, tvorba voľnočasových aktivít a spoločenského, kultúrneho a športového vyžitia, vytvorenie vhodných podmienok pre mladé rodiny s deťmi, znižovanie kriminality, vybudovanie atraktívnej obce nielen pre obyvateľov ale i pre turistov a návštevníkov
- obec so zdravým životným prostredím s modernou interaktívne komunikujúcou samosprávou v ekologicky zdravom, tichom a príťažlivom prostredí

Pre roky 2015-2025 s rešpektovaním horeuvedeného spracovateľa navrhujú vízia rozvoja

obce, ktorá je zameraná hlavne **na kvalitu života občanov.**

- Priateľská obec, vzdelaných a pracovitých občanov a návštevníkov s pozitívnym vzťahom k obci a k životnému prostrediu.
- Obec aktívna, kultúrne a spoločensky rozvinutá založená na spolupráci obyvateľov a návštevníkov s cieľom zlepšiť životné podmienky a zvýrazniť krásu a prednosti územia.
- Zvyšovanie zamestnanosti prostredníctvom rozvoja vidieckeho podnikateľského prostredia, ktoré je šetrné k životnému prostrediu.
- Úspešnou spoluprácou v regióne, realizáciou regionálnych politík a využitím investícií docieľiť vyvážený rozvoj

Pre naplnenie vízie rozvoja si obec pre roky 2014-2020 stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja:

1. sociálna oblasť,

2. ekonomická (hospodárska) oblasť,

3. environmentálna oblasť,

V týchto prioritných oblastiach **bude obec vytvárať podmienky** pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja a rešpektovaním strategických cieľov VÚC –TSK. V prioritných oblastiach rozvoja si obec **stanovila strategické ciele a navrhla opatrenia**, ktorými tieto strategické ciele chce dosiahnuť.

PRIORITOU STRATÉGIE EURÓPA 2020 je dosiahnutie rastu, ktorý je:

Inteligentný - Udržateľný- Inkluzívny

V nadväznosti na PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja a Stratégie Európa 2020 budeme tieto priority dosahovať nasledovným spôsobom:

Inteligentný rast, založený na inováciách, modernizácii a podpore výskumu a vývoja, ktorý vplýva na štatistiky rozvinutosti európskych regiónov. Faktor je treba výrazne posilniť a zhodnotiť. To je možné za predpokladov rozvinutého a kvalitného školstva na úrovni stredného školstva a následných kompetencií v oblasti vyššieho vzdelania. Užšie prepojenie školstva s praxou je nevyhnutnosťou.

- Vzdelávanie – prispôbenie svojich zručností súčasným požiadavkám trhu práce
- Digitálna spoločnosť – väčšie prepojenie digitálnych technológií a zvyšovanie digitálnej gramotnosti obyvateľstva.

Udržateľný rast sa zakladá na:

- Znižovaním emisií a zachovaním biologickej rozmanitosti
- Využívaním nových ekologických technológií
- Budovaním inteligentných rozvodov elektrickej energie
- Zlepšovaním prostredia MSP
-

Inkluzívny rast znamená efektívne využívanie zdrojov vnútorného prostredia Regiónu: ľudských, prírodných a kapitálových. Významným faktorom je spoluúčasť obyvateľov TSK na tomto inkluzívnom raste. Súvisí s tým najmä rozvoj kreativity obyvateľov vo všetkých typov aktivít najmä rozvoj: cestovného ruchu, kultúry a športu. Dôležitým faktorom je funkčná dopravná infraštruktúra napojená na medzinárodné dopravné koridory so zabezpečenou podporou podnikateľských aktivít využívajúcich miestne ľudské zdroje s potrebnou kvalifikáciou.

2. Strategické ciele

Vízia obce Dolná Mariková

Strategický cieľ.

Zvýšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom kvalitne dobudovanej technickej a sociálnej infraštruktúry, komplexne dobudovanou ponukou obchodu a služieb, vytvorením bezpečného a atraktívneho priestoru obce.

Formulár č. S 1 - Hierarchia strategických cieľov

Prioritné oblasti		
PO 1 Hospodárska	PO 2 Sociálna	PO 3 Environmentálna
Ciele prioritných oblastí		
Cieľom hospodárskej oblasti je zvyšovanie konkurencieschopnosti a tvorba pracovných príležitostí	Cieľom sociálnej oblasti je vytvoriť podmienky pre kvalitný život občanov	Cieľom environmentálnej oblasti je ochrana a tvorba ŽP
Opatrenia- Oblasti podpory		
Podnikateľské prostredie, malé a stredné podniky	Sociálna starostlivosť	Technická infraštruktúra
Dopravná infraštruktúra	Školstvo a vzdelávanie	Odpadové hospodárstvo
Cestovný ruch	Športová, kultúrna a zdravotnícka infraštruktúra	Protipovodňová ochrana
	Verejná správa	Ochrana prírody a biodiverzity

Prioritné oblasti, oblasti podpory a opatrenia

PO 1 Hospodárska	PO 2 Sociálna	PO 3 Environmentálna
Oblasť podnikateľského prostredia, malých a stredných podnikov	Oblasť sociálnej starostlivosti	Oblasť technickej infraštruktúry
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci.	Opatrenie 2.1 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.	Opatrenie 3.1 Dobudovanie kanalizácie a ČOV, dobudovanie verejného vodovodu
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zmodernizovaných verejných budov.		Opatrenie 3.2 Plynifikácia obce a obnoviteľné zdroje energie
		Opatrenie 3.3 Úsporne a esteticky osvetlená obec a ozvučená s dôrazom na bezpečnosť.
Oblasť dopravnej infraštruktúry	Oblasť školstva a vzdelávania	Oblasť odpadového hospodárstva
Opatrenie 1.3 Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne komunikácie, chodníky	Opatrenie 2.2 Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno technických podmienok škôl a školských zariadení.	Opatrenie 3.4 Obec s účinným, ekonomicky udržateľným a ekologickým systémom odpadového hospodárstva.
Oblasť cestovného ruchu	Oblasť športovej, kultúrnej a zdravotníckej infraštruktúry	Oblasť protipovodňovej ochrany
Opatrenie 1.4 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Opatrenie 2.3 Podpora kultúrnych, športových a spoločenských podujatí	Opatrenie 3.5 Ochrana obyvateľov pred povodňami.
	Oblasť verejnej správy	Oblasť ochrany prírody a biodiverzity
	Opatrenie 2.4 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Opatrenie 3.6 Podpora aktivít v oblasti prírodného dedičstva

Stratégia rozvoja obce Dolná Mariková na roky 2015-2025 (Prehľad)

1. Oblasť hospodárskej politiky

Cieľom obce Dolná Mariková na roky 2015-2025 v hospodárskej oblasti je zvyšovanie konkurencieschopnosti a tvorba pracovných príležitostí. Tento cieľ sa bude naplňovať prostredníctvom opatrení:

Opatrenie 1.1	Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci.
Opatrenie 1.2	Optimálna sieť zmodernizovaných verejných budov.
Opatrenie 1.3	Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne komunikácie, chodníky
Opatrenie 1.4	Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu, marketing

2. Oblasť sociálnej politiky

Cieľom obce Dolná Mariková na roky 2015-2025 v sociálnej oblasti je vytvoriť podmienky pre kvalitný život občanov. Tento cieľ sa bude naplňovať prostredníctvom opatrení:

Opatrenie 2.1	Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.
Opatrenie 2.2	Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno technických podmienok škôl a školských zariadení.
Opatrenie 2.3	Podpora kultúrnych, športových a spoločenských podujatí
Opatrenie 2.4	Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom

3. Oblasť environmentálnej politiky

Cieľom obce Dolná Mariková na roky 2015-2025 v environmentálnej oblasti je ochrana a tvorba ŽP. Tento cieľ sa bude naplňovať prostredníctvom opatrení:

Opatrenie 3.1	Dobudovanie kanalizácie, verejného vodovodu a ČOV
Opatrenie 3.2	Plynifikácia obce a obnoviteľné zdroje
Opatrenie 3.3	Úsporne a esteticky osvetlená obec a ozvučená s dôrazom na bezpečnosť
Opatrenie 3.4	Obec s účinným, ekonomicky udržateľným a ekologickým systémom odpadového hospodárstva.
Opatrenie 3.5	Ochrana obyvateľov pred povodňami.
Opatrenie 3.6	Podpora aktivít v oblasti prírodného dedičstva

3. Programová časť

Obsah:

- Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám
- Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt

Programová časť PHSR obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Formulár č. P 1 - Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

OP.		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020-25
1.1	Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci							
1.1.1	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenie informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ							
1.1.2	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít							
1.1.3	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny (výkup pozemkov, technická dokumentácia, IS)							
1.1.4	Vymedzenie prenájomateľných priestorov – polyfunkčný objekt - kompletná rekonštrukcia							
1.1.5	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce – bytovka, pálenica							
1.1.6	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií- poľnohospodárstvo							
1.2.	Optimálna sieť zmodernizovaných verejných budov							
1.2.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu (kompletná rekonštrukcia, prístavba sociálnych zariadení)							
1.2.2	Rekonštrukcia domu smútku (kompletná rekonštrukcia s vybavením)							
1.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína (oplotenie, chodníky, dobudovanie osvetlenia)							
1.2.4	Výstavba amfiteátra							
1.2.5	Rekonštrukcia futbalového ihriska – (kompletná rekonštrukcia šatní)							
1.2.6	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice (kompletná rekonštrukcia)							
1.2.7	Rekonštrukcia obecnej knižnice (digitalizácia, vybavenie, kompletná rekonštrukcia)							
1.3	Kvalitné bezpečné a udržiavané miestne komunikácie, chodníky							

1.3.1	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (kompletná) a dobudovanie do nových častí						
1.3.2	Výstavba chodníkov v celej obci a v nových častiach Úprava verejných priestranstiev						
1.3.3	Rekonštrukcia zastávok						
1.3.4	Výstavba/rekonštrukcia parkovísk – pred OÚ, ihrisko, dom smútku, kultúrny dom						
1.3.5	Značenie ciest chodníkov a ulíc, dopravné značenie, merače rýchlosti, spomaľovače - Značenie ulíc na miestnej úrovni podľa zaužívaných názvov						
1.3.6	Vybudovanie námestia v centre obce						
1.4	Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu						
1.4.1	Výstavba multifunkčného športového areálu (ihriská minifutbal, florbal, kolkáreň, tenisový kurt)						
1.4.2	Výstavba pamätnej izby – rekonštrukcia zájazdneho hostinca						
1.4.3	Vybudovanie rozhľadne						
1.4.4	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok – kaplnka a kostol, náučné chodníky, cyklotrasy						
1.4.5	Vybudovanie remeselného dvora v centre obce						
1.4.6	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci - Vybudovanie nového lyžiarskeho strediska a bowlingovej herne						
1.4.7	Spracovanie histórie, monografie obce						
1.4.8	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky, poľnohospodárske a agro- podniky v obci						
1.4.9	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií a ich maximálne využitie v CR – ľudový súbor v obci						
1.4.10	Spracovanie kalendára podujatí						
1.4.11	Spolupráca s ostatnými obcami - Medziobecná spolupráca medzi okolitými obcami,						
1.4.12	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie aktivít						
2.1	Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov						
2.1.1.	Zriaďiť zariadenie poskytujúce opatrovateľské služby-denné centrum pre dôchodcov, rozvoz jedál, nákup auta						
2.1.2	Výstavba nájomného bytového domu						
2.1.3	Klubová a spolková činnosť v obci –aktivity, výlety						
2.1.4	Znižovanie nezamestnanosti a aktivácia nezamestnaných – práce pre nezamestnaných zabezpečenie pracovných pomôcok a náradia, školenia, poistenie, spolupráca s ÚPSVaR, podpora zamestnávania obyvateľov						

2.2	Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálne technických podmienok škôl a školských zariadení							
2.2.1	Rekonštrukcia Materskej školy							
2.2.2	Rekonštrukcia Základnej školy – kompletná i s vybavením							
2.2.3	Podpora vzdelávacích programov MŠ, krúžková činnosť, vydávanie publikácií, interaktívne programy, výmenné pobyty, technologické vybavenie							
2.3	Podpora kultúrnych, športových a spoločenských podujatí							
2.3.1	Organizovanie pravidelných podujatí							
2.3.2	Spolupráca so spolkami a jednotlivcami pôsobiace v tejto sfére							
2.3.3	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu							
2.4	Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom							
2.4.1	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy							
2.4.2	Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov obce							
2.4.3	Využívanie medzinárodnej spolupráce pre rozvojové aktivity a propagáciu obce, budovanie partnerstiev- vytváranie partnerstiev s družobnou obcou							
2.4.4	Rekonštrukcia káblovej televízie, výmena zariadení, optických káblov, podperných bodov, zavedenie internetu do káblovej TV, internet							
2.4.5	Nákup techniky, traktora so štiepkovačom, vlečkou, radlicou, posýpačom, traktorbager, príp. malé nákladné vozidlo.							
3.1	Dobudovanie kanalizácie, verejného vodovodu a ČOV							
3.1.1	Výstavba miestnej kanalizácie na území celej obce							
3.1.2	Vybudovanie verejného vodovodu							
3.2	Plynofikácia obce a obnoviteľné zdroje							
3.2.1	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie - Solárne panely, fotovoltika, biomasa, alternatívne zdroje energie – využitie v obecných budovách ale i podpora a osвета medzi obyvateľmi Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov							
3.3	Úsporne, esteticky osvetlená a ozvučená obec s dôrazom na bezpečie							
3.3.1	Modernizácia a rekonštrukcia verejného osvetlenia a dobudovanie do nových častiach obce ,							
3.3.2	Rekonštrukcia a modernizácia verejného rozhlasu a ústredne, bezdrôtový, rozšírenie verejného rozhlasu do nových ulíc a lokalít							
3.3.3	Kamerové systémy v centre obce							
3.4	Obec s účinným ekonomicky udržateľným a ekologickým systémom odpadového hospodárstva							

3.4.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom, mobilne zbery, triedenie odpadu, odstránenie nelegálnych a čiernych skládok, revitalizácia územia						
3.4.2	Vybudovanie zberného dvora – výstavba budovy, oplotenie, zabezpečenie technológií na zber, separovanie a zhodnocovanie odpadov, kontajnerové stojiská pri družstve						
3.4.3	Projekty osvetu a propagácie separovaného zberu						
3.4.4	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska + technické vybavenie						
3.4.5	Zakúpenie kompostérov do každej domácnosti						
3.5	Ochrana obyvateľov pred povodňami						
3.5.1	Projekt protipovodňových opatrení a regulácie toku –v celom rozsahu, úprava mostov, zábradlí na rieke Marikovka, Besný potok a miestnych tokoch						
3.5.2	Projekt budovania odvodňovacích jarkov v celom katastri obce						
3.6	Podpora aktivít v oblasti prírodného dedičstva						
3.6.1	Vybudovanie náučného chodníka s informačnými tabuľkami o atraktivitách v obci a jej histórii, vytvoriť tak spojenie s okolitými obcami a zatraktívniť tak územie pre turistov						
3.6.2	Vytvorenie cyklistickej trasy, prepojenie s okolitými obcami, nevyhnutné budú samozrejme terénne úpravy v niektorých miestach.						
3.6.3	Rekonštrukcia pamiatok v obci						

3.1 Súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt

Súčasťou PHSR je určenie merateľných ukazovateľov, ktoré sú potrebné pre monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR. Ide o mechanizmus plnenia opatrení prostredníctvom vykonávania jednotlivých aktivít. Tieto hodnoty sa zbierajú počas viacerých rokov. Merateľné ukazovatele predstavujú výstupy v danej oblasti. K merateľným ukazovateľom zaraďujeme i tie, ktoré sú zamerané na sledovanie cieľovej skupiny každej z oblastí.

Ukazovatele výstupov, výsledkov a dopadov sú spracované v nasledovnej tabuľke:

Formulár č.P2 Ukazovatele výstupu, výsledku a dosahu

OP.		Ukazovateľ výstupu	Počiatočná hodnota ukazovateľa	Plánovaná hodnota ukazovateľa	Rozpočet obce	Externé zdroje	Spolu náklady
1.1	Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci						
1.1.1	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenie informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Zapojení podnikateľa (počet)	0	3	500,00€	4 500,00€	5 000,00€
1.1.2	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít	Rozvojové aktivity (počet)	0	3	500,00€	4 500,00€	5 000,00€
1.1.3	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny (výkup pozemkov, technická dokumentácia, IS)	Využitelnosť priemyselnej zóny (%)	30%	90%	2 500,00€	22 500,00€	25 000,00€
1.1.4	Vymedzenie prenajímateľných priestorov – polyfunkčný objekt - kompletná rekonštrukcia	Počet	0	1	4 000,00€	36 000,00€	40 000,00€
1.1.5	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce – bytovka, pálenica	Počet	0	2	5 000,00€	45 000,00€	50 000,00€
1.1.6	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií- poľnohospodárstvo	Počet	0	1	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
1.2.	Optimálne sieť zmodernizovaných verejných budov						
1.2.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu (kompletná rekonštrukcia, prístavba sociálnych zariadení)	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	25 000,00€	225 000,00€	250 000,00€
1.2.2	Rekonštrukcia domu smútku (kompletná rekonštrukcia s vybavením)	Rozsah rekonštrukcie (%)	60%	100%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
1.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína (oplotenie, chodníky, dobudovanie osvetlenia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	70%	100%	2 000,00€	18 000,00	20 000,00€
1.2.4	Výstavba amfiteátra	Počet	0	1	3 500,00€	31 500,00	35 000,00€
1.2.5	Rekonštrukcia futbalového ihriska – (kompletná rekonštrukcia šatní)	Rozsah rekonštrukcie (%)	20%	100%	2 500,00€	22 500,00	25 000,00€
1.2.6	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice (kompletná rekonštrukcia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	5 000,00€	90 000,00€	95 000,00€
1.2.7	Rekonštrukcia obecnej knižnice (digitalizácia, vybavenie, kompletná rekonštrukcia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
1.3	Kvalitné bezpečné a udržiavané miestne komunikácie, chodníky						
1.3.1	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (kompletná) a dobudovanie do nových častí	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	25 000,00€	225 000,00€	250 000,00€

1.3.2	Výstavba chodníkov v celej obci a v nových častiach Úprava verejných priestranstiev	Rozsah výstavby (%)	50%	100%	5 000,00€	45 000,00€	50 000,00€
1.3.3	Rekonštrukcia zastávok	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
1.3.4	Výstavba/rekonštrukcia parkovísk – pred OÚ, ihrisko, dom smútku, kultúrny dom	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
1.3.5	Značenie ciest chodníkov a ulíc, dopravné značenie, merače rýchlosti, spomaľovače - Značenie ulíc na miestnej úrovni podľa zaužívaných názvov	Rozsah značenia (%)	40%	100%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
1.3.6	Vybudovanie námestia v centre obce	Počet	0	1	2 500,00€	22 500,00	25 000,000€
1.4	Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu						
1.4.1	Výstavba multifunkčného športového areálu (ihriská minifutbal, florbal, kolkáreň, tenisový kurt)	Počet	0	1	10 000,00€	90 000,00€	100 000,00€
1.4.2	Výstavba pamätnej izby – rekonštrukcia zájazdného hostinca	Počet	0	1	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
1.4.3	Vybudovanie rozhľadne	Počet	0	1	8 000,00€	72 000,00€	80 000,00€
1.4.4	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok – kaplnka a kostol, náučné chodníky, cyklotrasy	Zvýšenie propagácie (%)	50%	80%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
1.4.5	Vybudovanie remeselného dvora v centre obce	Počet	0	1	2 500,00€	22 500,00€	25 000,00€
1.4.6	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci - Vybudovanie nového lyžiarskeho strediska a bowlingovej herne	Počet	0	1	2 500,00€	22 500,00€	25 000,00€
1.4.7	Spracovanie histórie, monografie obce	Počet	0	1	500,00€	4 500,00€	5 000,00€
1.4.8	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky , poľnohospodárske a agro- podniky v obci	Realizované projekty (počet)	0	3	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
1.4.9	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií a ich maximálne využitie v CR – ľudový súbor v obci	Realizované projekty (počet)	0	2	2 000,00€	18 000,00€	20 000,00€
1.4.10	Spracovanie kalendára podujatí	Počet	0	1	500,00€	4 500,00€	5 000,00€
1.4.11	Spolupráca s ostatnými obcami - Medziobecná spolupráca medzi okolitými obcami,	Zvýšenie spolupráce (%)	30%	90%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€

1.4.12	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie aktivít	Počet	0	2	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
2.1	Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov						
2.1.1.	Zriadiť zariadenie poskytujúce opatrovateľské služby-denné centrum pre dôchodcov, rozvoz jedál, nákup auta	Využitelnosť (%)	0%	100%	10 000,00€	90 000,00€	100 000,00€
2.1.2	Výstavba nájomného bytového domu	Počet bytových domov	0	1	50 000,00€	1 950 000,00€	2 000 000,00€
2.1.3	Klubová a spolková činnosť v obci –aktivity, výlety	Zvýšenie využívania služieb v obci (%)	50%	90%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
2.1.4	Znižovanie nezamestnanosti a aktivácia nezamestnaných – práce pre nezamestnaných zabezpečenie pracovných pomôcok a náradia, školenia, poistenie, spolupráca s ÚPSVaR, podpora zamestnávania obyvateľov	Počet	0	10	5 000,00€	45 000,00€	50 000,00€
2.2	Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno technických podmienok škôl a školských zariadení						
2.2.1	Rekonštrukcia Materskej školy	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	20 000,00€	180 000,00€	200 000,00€
2.2.2	Rekonštrukcia Základnej školy – kompletná i s vybavením	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	40 000,00€	360 000,00€	400 000,00€
2.2.3	Podpora vzdelávacích programov MŠ, krúžková činnosť, vydávanie publikácií, interaktívne programy, výmenné pobyty, technologické vybavenie	Zlepšenie úrovne (%)	50%	100%	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
2.3	Podpora kultúrnych, športových a spoločenských podujatí						
2.3.1	Organizovanie pravidelných podujatí	Zlepšenie úrovne (%)	70%	100%	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
2.3.2	Spolupráca so spolkami a jednotlivcami pôsobiacimi v tejto sfére	Zapojenie spolkov do diania v obci (%)	30%	100%	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
2.3.3	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu	Využitelnosť tradícií (%)	20%	100%	2 500,00€	22 500,00€	25 000,00€
2.4	Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom						

2.4.1	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Podiel zvýšenia e-verejnej správy	10%	100%	2 000,00€	18 000,00€	20 000,00€
2.4.2	Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov obce	Počet	0	1	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
2.4.3	Využívanie medzinárodnej spolupráce pre rozvojové aktivity a propagáciu obce, budovanie partnerstiev- vytváranie partnerstiev s družobnou obcou	Partneri (počet)	0	2	1 000,00€	9 000,00€	10 000,00€
2.4.4	Rekonštrukcia káblovej televízie, výmena zariadení, optických káblov, podporných bodov, zavedenie internetu do káblovej TV, internet	Rozsah využitia (%)	20%	100%	5 000,00€	45 000,00€	50 000,00€
2.4.5	Nákup techniky, traktora so štiepkovačom, vlečkou, radlicou, posýpačom, traktorbager, príp. malé nákladné vozidlo.	Rozsah využitia	20%	100%	15 000,00€	135 000,00€	150 000,00€
3.1	Dobudovanie kanalizácie, verejného vodovodu a ČOV						
3.1.1	Výstavba miestnej kanalizácie na území celej obce	Rozsah (%)	20%	100 %	50 000,00€	2 450 000,00€	2 500 000,00€
3.1.2	Vybudovanie verejného vodovodu	Rozsah (%)	0%	100 %	50 000,00€	1 750 000,00€	1 800 000,00€
3.2	Plynofikácia obce a obnoviteľné zdroje						
3.2.1	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie - Solárne panely, fotovoltaika, biomasa, alternatívne zdroje energie – využitie v obecných budovách ale i podpora a osвета medzi obyvateľmi Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov	Úspora (%)	0%	30-50%	30 000,00€	270 000,00€	300 000,00€
3.3	Úsporne, esteticky osvetlená a ozvučená obec s dôrazom na bezpečie						
3.3.1	Modernizácia a rekonštrukcia verejného osvetlenia a dobudovanie do nových častiach obce ,	Podiel rekonštrukcie (%)	30%	100%	10 000,00€	90 000,00€	100 000,00€
3.3.2	Rekonštrukcia a modernizácia verejného rozhlasu a ústredne, bezdrôtový, rozšírenie verejného rozhlasu do nových ulíc a lokalít	Podiel rekonštrukcie (%)	50%	100%	5 000,00€	45 000,00€	50 000,00€
3.3.3	Kamerové systémy v centre obce	Kamerový systém v centre (%)	0%	100%	3 000,00€	27 000,00€	30 000,00€
3.4	Obec s účinným ekonomicky udržateľným a ekologickým systémom odpadového hospodárstva						

3.4.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom, mobilne zbery, triedenie odpadu, odstránenie nelegálnych a čiernych skládok, revitalizácia územia	Zlepšenie triedenia odpadu (%)	30%	90%	20 000,00€	180 000,00€	200 000,00€
3.4.2	Vybudovanie zberného dvora – výstavba budovy, oploenie, zabezpečenie technológií na zber, separovanie a zhodnocovanie odpadov, kontajnerové stojiská pri družstve	Počet zberných dvorov	0	1	20 000,00€	180 000,00€	200 000,00€
3.4.3	Projekty osvetu a propagácie separovaného zberu	Zvýšenie informovanosti (%)	10%	70%	500,00€	4 500,00€	5 000,00€
3.4.4	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska + technické vybavenie	Podiel spracovania odpadu na kompost.	10%	100%	1 500,00€	13 500,00€	15 000,00€
3.4.5	Zakúpenie kompostérov do každej domácnosti	Podiel spracovania odpadu na kompost.	10%	100%	2 000,00€	18 000,00€	20 000,00€
3.5	Ochrana obyvateľov pred povodňami						
3.5.1	Projekt protipovodňových opatrení a regulácie toku –v celom rozsahu, úprava mostov, zábradlí na rieke Marikovka, Besný potok a miestnych tokoch	Protipovodňové opatrenia realizované na toku (%)	10%	100%	50 000,00€	950 000,00€	1 000 000,00€
3.5.2	Projekt budovania odvodňovacích jarkov v celom katastri obce	Odvodňovacie jarky (%)	10%	100%	15 000,00€	135 000,00€	150 000,00€
3.6	Podpora aktivít v oblasti prírodného dedičstva						
3.6.1	Vybudovanie náučného chodníka s informačnými tabuľami o atraktivitách v obci a jej histórii, vytvoriť tak spojenie s okolitými obcami a zatraktívniť tak územie pre turistov	Rozsah výstavby (%)	0%	100%	2 000,00€	18 000,00€	20 000,00€
3.6.2	Vytvorenie cyklistickej trasy, prepojenie s okolitými obcami, nevyhnutné budú samozrejme terénne úpravy v niektorých miestach.	Rozsah výstavby (%)	0%	100%	2 500,00€	22 500,00€	25 000,00€
3.6.3	Rekonštrukcia pamiatok v obci	Rozsah výstavby	20%	100%	10 000,00€	90 000,00€	100 000,00€

4. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov.

- Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR
- Popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie
- Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým skupinám
- Systém monitorovania a hodnotenia
Plán hodnotenia a monitorovania realizácie PHSR, Monitorovacia správa

4.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pre realizácii PHSR

Začiatok realizácie PHSR sa začína po vypracovaní a schválení PHSR v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PHSR podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Obec na účely podpory regionálneho rozvoja **„zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“**

Partneri

Pri samotnej realizácii PHSR vystupujú partneri projektu s ktorými má obec dlhodobé skúsenosti a spolupráca prebiehala i v minulosti. Ide najmä o organizácie pôsobiace v obci, ale i samotných podnikateľov. Partnermi sú aj susedné obce, s ktorými je úzka spolupráca nielen v projektoch technického zamerania, ale i pri organizácii spoločenských aktivít.

Dôležité partnerstvá sú i v oblasti členstva obce v mikroregionálnom združení miest a obcí, ale i v MAS Naše Považie, ktorá je založená na základe spolupráce miestnych samospráv, podnikateľov a subjektov tretieho sektora.

4.2 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR

Organizačné zabezpečenie

Obecný úrad má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni: z prípravy, realizácie a hodnotenia programu

hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (2007-2013), z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2007-2013 ako i z prípravy a realizácie projektov financovaných z rôznych dotačných titulov v rokoch 2007-2013.

Základnými orgánmi obce sú starosta obce a obecné zastupiteľstvo. Tieto orgány spolupracovali pri príprave PHSR a budú dohliadať na pravidelné získavanie pripomienok od partnerov, poslancov a verejnosti.

Obecné zastupiteľstvo

Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré PHSR schvaľuje a zabezpečuje jeho plnenie. Obecné zastupiteľstvo taktiež rozhoduje o realizácii projektov zo štrukturálnych fondov a ich spolufinancovaní. V prípade hodnotenia PHSR obecné zastupiteľstvo schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o aktualizácii programu. Obecné zastupiteľstvo môže rozdeliť jednotlivé priority programu a akčného plánu komisiám OcÚ zaoberajúcim sa monitorovaním a hodnotením.

Starosta obce

Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta obce, ktorý podpisuje schválenie dokumentu, riadi samotný proces implementácie, zastupuje obec vo veciach verejných.

Inštitucionálne zabezpečenie

Administratívne a inštitucionálne náležitosti obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom, uskutočňuje obecný úrad, ktorého činnosť riadi starosta obce.

Formulár č. R1 Realizácia činností PHSR

Činnosť	OZ	Starosta obce	Komisie obce	OcÚ	Hlavný kontrolór
Financovanie	Schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Implementácia	Schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Hodnotenie	Schvaľuje	riadi		vykonáva	
Monitorovanie	Schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Kontrola	Schvaľuje	riadi	navrhuje		vykonáva

4.3 Komunikačná stratégia

Komunikačná stratégia obce bude založená na informovanosti občanov. Prostredníctvom komunikačnej stratégie obec informuje o svojich cieľoch, aktivitách, plánoch, ale vyvíja i snahu o zapojenie verejnosti a získanie ich názorov a pripomienok.

Potrebou je aj informovanie zamestnancov a partnerov o aktuálnom dianí v oblasti, preto bude cieľom obce zvyšovať ich vedomosti prostredníctvom vzdelávacích aktivít.

Hlavným nástrojom komunikácie obce je jej webová stránka. Nasledujú úradná tabuľa, verejný rozhlas, obecné noviny.

Komunikačná stratégia začala prebiehať už v čase príprav PHSR, zapojením verejnosti a v tomto duchu sa bude niesť až po koniec programového obdobia a platnosti PHSR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce podlieha schvaľovaniu obecným zastupiteľstvom. Ako komunikačný nástroj slúži „Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva“. Vstupné informácie pripravujú zamestnanci obecného úradu, prerokúva sa v komisiách zastupiteľstva a po spracovaní informácií rokujú o ňom poslanci obecného zastupiteľstva. Zasadnutie Obecného zastupiteľstva je verejné a tiež uvedený materiál je prístupný verejnosti. O zasadnutí obecného zastupiteľstva je obyvateľstvo informované prostredníctvom informačných kanálov: miestny rozhlas a informačná tabuľa.

4.4 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý dokument, to znamená, že je vypracovaný na dlhšie časové obdobie. Toto je dôvod prečo ho je potrebné priebežne sledovať a monitorovať od začiatku jeho platnosti až po jeho ukončenie.

Údaje pre monitorovanie sú merateľné ukazovatele aktivít v PHSR, ktoré sú vymenované vo Formulári č. R2.

Ako výstupný materiál monitorovania slúži monitorovacia správa PHSR, ktorú zostavujú zamestnanci obce v spolupráci s komisiami a zodpovednosť za ňu preberá starosta obce. Monitorovanie je dôležitou súčasťou realizácie PHSR, nakoľko práve monitorovacia správa predstavuje komplexnú informáciu o plnení opatrení a aktivít na dané programové obdobie.

Hodnotenie PHSR

Hodnotenie PHSR bude prebiehať priebežne a systematicky počas celej doby platnosti PHSR až po jeho ukončenie. Hodnotenie sa vykonáva na operatívnej úrovni a vykonáva sa každoročne v zmysle platnej legislatívy zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Hlavným zdrojom informácií je monitorovacia správa. Výstupom je hodnotiaci správa, ktorú bude každoročne schvaľovať OZ. Hodnotiace a monitorovacie správy predstavujú dôležitý aspekt pre rozhodnutia OZ a starostu obce pri riadení implementácie programu za účelom dosiahnutia stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR.

Formulár č. R 2 Plán hodnotenia a monitorovania realizácie PHSR

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2014 - 2020		
Typ hodnotenia	Prvé hodnotenie	Dôvod vykonania/ periodicita
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2015-2025	Každoročne v zmysle platnej legislatívy: Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		<ul style="list-style-type: none">• Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov.• Pri návrhu na revíziu PHSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR	2017, 2020	V prípade aktualizácie PHSR podľa platnej Metodiky pre vypracovanie PHSR, ktoré sa očakáva každé 3-4 roky.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu obce v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR a na základe Správy auditu
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2020	Na základe rozhodnutia starostu obce o prípade strategického dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre nasledujúce programové obdobie.

Formulár č. R3 – Monitorovacia správa – príloha č. 1 PHSR

5. Finančná časť

PHSR obsahuje aj finančnú časť, ktorá bezprostredne nadväzuje na predchádzajúce časti. Obsahom je finančné zabezpečenie jednotlivých častí a opatrení.

Finančná časť obsahuje:

- Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR
- Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území prepojených na programový rozpočet

5.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Finančný plán sa skladá z troch skupín realizácie PHSR, celkové finančné náklady počas celej doby realizácie sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Formulár č. F 1 – Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Politika	Spolu
I. Hospodárska politika	1 325 000,00€
II. Sociálna politika	3 095 000,00€
III. Environmentálna politika	6 515 000,00€

5.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení

Projekty uvedené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce budú realizované predovšetkým z:

A Riadne zdroje finančného zabezpečenia

A.1 Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR)
- b) štátne účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond)
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Trenčín)
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje)

A.2 Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb
- f) prostriedky právnických osôb
- g) úvery
- h) príspevky medzinárodných organizácií
- i) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus)
- j) iné prostriedky, ak to ustanoví osobitný predpis

B Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- a) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2014 - 2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch

Záver

- Informácia o schválení a zverejnení PHSR

Formulár č. Z 1

Schválenie PHSR	
Dokument	
Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolná Mariková na roky 2015-2025
Štruktúra	Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014).
Spracovanie	
Forma spracovania	Úplné spracovanie na kľúč – Regionálna rozvojová agentúra Púchov
Obdobie spracovania	Jún 2015 – November 2015
Riadiaci tím	
Počet členov	3 členovia
Počet stretnutí	4 stretnutia
Pracovné skupiny	3 pracovné skupiny
Počet členov	5 členovia
Počet stretnutí	9 stretnutí
Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou	Participácia prostredníctvom verejného prerokovania, internetovej stránky, verejného rozhlasu
Náklady na spracovanie	700,00€
Prerokovanie	
Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada)	Priebežné informovania zastupiteľstva o priebehu a ich participácia na vypracovaní
Verejné pripomienkovanie	Verejná schôdza
Posudzovanie SEA a ŽP:	Nerelevantné
Schválenie	
Návrh na uznesenie zastupiteľstva	

Prílohy

Formulár č. R3 – Monitorovacia správa – príloha č. 1 PHSR

OP.		Ukazovateľ výstupu	Počiatočná hodnota ukazovateľa	Plánovaná hodnota ukazovateľa	Spolu náklady	Skutočná hodnota	Skutočné náklady	Skutočná hodnota	Skutočné náklady	Skutočná hodnota	Skutočné náklady
						2016		2018		2020	
1.1	Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci										
1.1.1	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenie informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Zapojení podnikateľa (počet)	0	3	5 000,00€						
1.1.2	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít	Rozvojové aktivity (počet)	0	3	5 000,00€						
1.1.3	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny (výkup pozemkov, technická dokumentácia, IS)	Využitelnosť priemyselnej zóny (%)	30%	90%	25 000,00€						
1.1.4	Vymedzenie prenajímateľných priestorov – polyfunkčný objekt - kompletná rekonštrukcia	Počet	0	1	40 000,00-€						
1.1.5	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce – bytovka, pálenica	Počet	0	2	50 000,00€						
1.1.6	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií-poľnohospodárstvo	Počet	0	1	30 000,00€						
1.2.	Optimálne sieť zmodernizovaných verejných budov										
1.2.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu (kompletná rekonštrukcia, prístavba sociálnych zariadení)	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	250 000,00€						
1.2.2	Rekonštrukcia domu smútku (kompletná rekonštrukcia s vybavením)	Rozsah rekonštrukcie (%)	60%	100%	10 000,00€						

1.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína (oplotenie, chodníky, dobudovanie osvetlenia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	70%	100%	20 000,00€						
1.2.4	Výstavba amfiteátra	Počet	0	1	35 000,00€						
1.2.5	Rekonštrukcia futbalového ihriska – (kompletná rekonštrukcia šatní)	Rozsah rekonštrukcie (%)	20%	100%	25 000,00€						
1.2.6	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice (kompletná rekonštrukcia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	95 000,00€						
1.2.7	Rekonštrukcia obecnej knižnice (digitalizácia, vybavenie, kompletná rekonštrukcia)	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	10 000,00€						
1.3	Kvalitné bezpečné a udržiavané miestne komunikácie, chodníky										
1.3.1	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (kompletná) a dobudovanie do nových častí	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	250 000,00€						
1.3.2	Výstavba chodníkov v celej obci a v nových častiach Úprava verejných priestranstiev	Rozsah výstavby (%)	50%	100%	50 000,00€						
1.3.3	Rekonštrukcia zastávok	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	30 000,00€						
1.3.4	Výstavba/rekonštrukcia parkovísk – pred OÚ, ihrisko, dom smútku, kultúrny dom	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	30 000,00€						
1.3.5	Značenie ciest chodníkov a ulíc, dopravné značenie, merače rýchlosti, spomaľovače - Značenie ulíc na miestnej úrovni podľa zaužívaných názvov	Rozsah značenia (%)	40%	100%	10 000,00€						
1.3.6	Vybudovanie námestia v centre obce	Počet	0	1	25 000,000€						
1.4	Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu										
1.4.1	Výstavba multifunkčného športového areálu (ihriská minifutbal, florbal, kolkáreň, tenisový kurt)	Počet	0	1	100 000,00€						

1.4.2	Výstavba pamätnej izby – rekonštrukcia zázradného hostinca	Počet	0	1	30 000,00€						
1.4.3	Vybudovanie rozhľadne	Počet	0	1	80 000,00€						
1.4.4	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok – kaplnka a kostol, náučné chodníky, cyklotrasy	Zvýšenie propagácie (%)	50%	80%	10 000,00€						
1.4.5	Vybudovanie remeselného dvora v centre obce	Počet	0	1	25 000,00€						
1.4.6	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci - Vybudovanie nového lyžiarskeho strediska a bowlingovej herne	Počet	0	1	25 000,00€						
1.4.7	Spracovanie histórie, monografie obce	Počet	0	1	5 000,00€						
1.4.8	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky, poľnohospodárske a agro- podniky v obci	Realizované projekty (počet)	0	3	10 000,00€						
1.4.9	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií a ich maximálne využitie v CR – ľudový súbor v obci	Realizované projekty (počet)	0	2	20 000,00€						
1.4.10	Spracovanie kalendára podujatí	Počet	0	1	5 000,00€						
1.4.11	Spolupráca s ostatnými obcami - Medziobecná spolupráca medzi okolitými obcami,	Zvýšenie spolupráce (%)	30%	90%	10 000,00€						
1.4.12	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie aktivít	Počet	0	2	10 000,00€						
2.1	Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov										
2.1.1.	Zriadiť zariadenie poskytujúce opatrovateľské služby-denné centrum pre dôchodcov, rozvoz jedál, nákup auta	Využitelnosť (%)	0%	100%	100 000,00€						
2.1.2	Výstavba nájomného bytového domu	Počet bytových domov	0	1	2 000 000,00€						
2.1.3	Klubová a spolková činnosť v obci – aktivity, výlety	Zvýšenie využívania služieb v obci (%)	50%	90%	10 000,00€						

2.1.4	Znižovanie nezamestnanosti a aktivácia nezamestnaných – práce pre nezamestnaných zabezpečenie pracovných pomôcok a náradia, školenia, poistenie, spolupráca s ÚPSVaR, podpora zamestnávania obyvateľov	Počet	0	10	50 000,00€						
2.2	Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálnych technických podmienok škôl a školských zariadení										
2.2.1	Rekonštrukcia Materskej školy	Rozsah rekonštrukcie (%)	40%	100%	200 000,00€						
2.2.2	Rekonštrukcia Základnej školy – kompletná i s vybavením	Rozsah rekonštrukcie (%)	30%	100%	400 000,00€						
2.2.3	Podpora vzdelávacích programov MŠ, krúžková činnosť, vydávanie publikácií, interaktívne programy, výmenné pobyty, technologické vybavenie	Zlepšenie úrovne (%)	50%	100%	30 000,00€						
2.3	Podpora kultúrnych, športových a spoločenských podujatí										
2.3.1	Organizovanie pravidelných podujatí	Zlepšenie úrovne (%)	70%	100%	30 000,00€						
2.3.2	Spolupráca so spolkami a jednotlivcami pôsobiacimi v tejto sfére	Zapojenie spolkov (%)	30%	100%	10 000,00€						
2.3.3	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu	Využitelnosť tradícií (%)	20%	100%	25 000,00€						
2.4	Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom										
2.4.1	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Podiel zvýšenia e-ve. správy	10%	100%	20 000,00€						
2.4.2	Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov obce –	Počet	0	1	10 000,00€						
2.4.3	Využívanie medzinárodnej spolupráce pre rozvojové aktivity a propagáciu obce, budovanie partnerstiev- vytváranie partnerstiev s družobnou obcou	Partneri (počet)	0	2	10 000,00€						

2.4.4	Rekonštrukcia káblovej televízie, výmena zariadení, optických káblov, podperných bodov, zavedenie internetu do káblovej TV, internet	Rozsah využitia (%)	20%	100%	50 000,00€						
2.4.5	Nákup techniky, traktora so štiepkovačom, vlečkou, radlicou, posýpačom, traktorbager, príp. malé nákladné vozidlo.	Rozsah využitia	20%	100%	150 000,00€						
3.1	Dobudovanie kanalizácie, verejného vodovodu a ČOV										
3.1.1	Výstavba miestnej kanalizácie na území celej obce	Rozsah (%)	20%	100 %	2 500 000,00€						
3.1.2	Vybudovanie verejného vodovodu	Rozsah (%)	0%	100 %	1 800 000,00€						
3.2	Plynofikácia obce a obnoviteľné zdroje										
3.2.1	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie - Solárne panely, fotovoltaika, biomasa, alternatívne zdroje energie – využitie v obecných budovách ale i podpora a osвета medzi obyvateľmi Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov	Úspora (%)	0%	30-50%	300 000,00€						
3.3	Úsporne, esteticky osvetlená a ozvučená obec s dôrazom na bezpečie										
3.3.1	Modernizácia a rekonštrukcia verejného osvetlenia a dobudovanie do nových častí obce ,	Podiel rekonštrukcie (%)	30%	100%	100 000,00€						
3.3.2	Rekonštrukcia a modernizácia verejného rozhlasu a ústredne, bezdrôtový, rozšírenie verejného rozhlasu do nových ulíc a lokalít	Podiel rekonštrukcie (%)	50%	100%	50 000,00€						
3.3.3	Kamerové systémy v centre obce	Kamerový systém (%)	0%	100%	30 000,00€						
3.4	Obec s účinným ekonomicky udržateľným a ekologickým systémom odpadového hospodárstva										
3.4.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom, mobilne zbery, triedenie odpadu, odstránenie nelegálnych a čiernych skládok, revitalizácia územia	Zlepšenie triedenia odpadu (%)	30%	90%	200 000,00€						

3.4.2	Vybudovanie zberného dvora – výstavba budovy, oplatenie, zabezpečenie technológií na zber, separovanie a zhodnocovanie odpadov, kontajnerové stojiská pri družstve	Počet zberných dvorov	0	1	200 000,00€						
3.4.3	Projekty osvetly a propagácie separovaného zberu	Zvýšenie informovanosti (%)	10%	70%	5 000,00€						
3.4.4	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska + technické vybavenie	Podiel spracovania	10%	100%	15 000,00€						
3.4.5	Zakúpenie kompostérov do každej domácnosti	Podiel spracovania	10%	100%	20 000,00€						
3.5	Ochrana obyvateľov pred povodňami										
3.5.1	Projekt protipovodňových opatrení a regulácie toku –v celom rozsahu, úprava mostov, zábradlí na rieke Marikovka, Besný potok a miestnych tokoch	Protipovodňové opatrenia (%)	10%	100%	1 000 000,00€						
3.5.2	Projekt budovania odvodňovacích jarkov v celom katastri obce	Odvodňovacie jarky (%)	10%	100%	150 000,00€						
3.6	Podpora aktivít v oblasti prírodného dedičstva										
3.6.1	Vybudovanie náučného chodníka s informačnými tabuľami o atraktivitách v obci a jej histórii, vytvoriť tak spojenie s okolitými obcami a zatraktívniť tak územie pre turistov	Rozsah výstavby (%)	0%	100%	20 000,00€						
3.6.2	Vytvorenie cyklistickej trasy, prepojenie s okolitými obcami, nevyhnutné budú samozrejme terénne úpravy v niektorých miestach.	Rozsah výstavby (%)	0%	100%	25 000,00€						
3.6.3	Rekonštrukcia pamiatok v obci	Rozsah výstavby	20%	100%	100 000,00€						